

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ
Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ**

ΕΡΓΟ: Ανάπλαση Οδού 22ας Απριλίου 1854

Αριθμός Μελέτης: 08/20

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ: ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ, Χρημ/κό Πρόγρ.
«ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΒ/ΚΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ» 2019-
2020, Α.Π. 1: «Αστική Αναζωογόνηση
2019»

**CPV: 45000000-7, 45431000-7,
45310000-3**

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ Ν.4782/2021

Πολύγυρος, 09-09-2021

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (Ε.Σ.Υ.)

ΑΡΘΡΟ 1 – ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Η παρούσα Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων (ΕΣΥ) περιλαμβάνει τους γενικούς συμβατικούς όρους σύμφωνα με τους οποίους θα εκτελεστεί το έργο με τίτλο «**Ανάπλαση Οδού 22ας Απριλίου 1854**», εκτιμώμενης αξίας **657.954,06 Ευρώ** (χωρίς τον Φ.Π.Α. 24% 157.908,97), σε συνδυασμό με τους υπόλοιπους όρους της διακήρυξης και των λοιπών συμβατικών τευχών και στοιχείων της μελέτης και των τυχόν μελετών που θα απαιτηθούν και που θα συντάξει ο Ανάδοχος και θα εγκρίνει η Υπηρεσία, καθώς και της Εργολαβικής Σύμβασης που θα καταρτισθεί και πρόκειται να γίνει η εκτέλεση του έργου.

Το ακριβές αντικείμενο του έργου θα είναι όπως ορίζεται στην Τεχνική Περιγραφή, στην Διακήρυξη Δημοπρασίας και τα λοιπά τεύχη δημοπράτησης που τη συνοδεύουν.

ΑΡΘΡΟ 2 - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΓΟΥ

1.1 Αντικείμενο της παρούσας εργολαβίας είναι η εκτέλεση του έργου «Ανάπλαση Οδού 22ας Απριλίου 1854», που αφορά την εκτέλεση όλων των εργασιών **οικοδομικών, ηλεκτρομηχανολογικών** και λοιπών εργασιών για το έργο στο Δήμο Πολυγύρου.

Το παρόν έργο αφορά στην κατασκευή πεζοδρομίων και διαμόρφωση χώρων στάθμευσης εκκατέρωθεν των δρόμων, καθώς και εγκατάσταση οδοφωτισμού, σε τμήμα του αστικού ιστού Πολυγύρου και συγκεκριμένα στο σύνολο της οδού 22ας Απριλίου 1854, τμήμα της οδού Παπαναστασίου, τμήμα της οδού Περικλέους καθώς και τμήματα των οδών που περικλείουν το οικοδομικό τετράγωνο στο οποίο βρίσκεται η Ιερά Μητρόπολη Πολυγύρου.

Οι εργασίες είναι κυρίως **ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ και ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ**

Προθεσμία εκτέλεσης του έργου ορίζεται το διάστημα **δώδεκα (12) ημερολογιακών μηνών** από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης. Πριν από την έναρξη των εργασιών, ο Ανάδοχος υποχρεούται να μεριμνήσει για την έκδοση όλων των απαιτούμενων από τον Νόμο αδειών.

1.2. Ο Προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται στο ποσό των **815.863,03 Ευρώ**, συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. 24% που βαρύνει τον κύριο του έργου. Οι εργασίες θα εκτελεστούν σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4412/2016 και συμπληρωματικών διατάξεων και εγκυκλίων που είναι σε ισχύ. Το έργο θα χρηματοδοτηθεί από το **ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ** και τον Άξονα Προτεραιότητας 1 (Α.Π.1) «ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗ 2019» του χρηματοδοτικού προγράμματος: «ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ» 2019-2020 για το ποσό των 311.645,00 € και το υπόλοιπο από ίδιους πόρους του Δήμου και θα βαρύνει τον Κ.Α. 02.30.7323.010 του προϋπολογισμού του Δ. Πολυγύρου

ΑΡΘΡΟ 3 – ΟΡΙΣΜΟΙ - ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Οι λέξεις και εκφράσεις που χρησιμοποιούνται έχουν το νόημα που καθορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 2 του ν.4412/2016 όπως τροποποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 1 του Ν.4782/21. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- ως «**αναθέτουσες αρχές**» νοούνται το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης,
- ως «**δημόσιες συμβάσεις έργων**» και ως «**συμβάσεις έργων**» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο, ένα από τα κάτωθι: α) την εκτέλεση ή συγχρόνως τη μελέτη και την εκτέλεση εργασιών που αφορούν μία από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ του Προσαρτήματος Α' και στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Β' του Ν. 4412/2016, β) την εκτέλεση ή συγχρόνως τη μελέτη και την εκτέλεση έργου, γ) την

- υλοποίηση, με οποιαδήποτε μέσα, έργου ανταποκρινόμενου στις απαιτήσεις που ορίζει η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας που ασκεί αποφασιστική επιρροή στο είδος ή στη μελέτη του έργου,
- ως **«Συμβατική αμοιβή»**: νοείται το καθοριζόμενο με την προκήρυξη κατ' αποκοπή τίμημα όταν δεν προβλέπεται η υποβολή οικονομικής προσφοράς και η οικονομική προσφορά του αναδόχου στις λοιπές περιπτώσεις συμβάσεων μελετών και συμβάσεων παροχής τεχνικών υπηρεσιών .
  - ως **«Έργο»** νοείται το αποτέλεσμα ενός συνόλου οικοδομικών εργασιών ή εργασιών μηχανικού το οποίο επαρκεί αυτό καθαυτό για την εκπλήρωση μίας οικονομικής ή τεχνικής λειτουργίας. - ως **«οικονομικός φορέας»** νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή δημόσιος φορέας ή ένωση αυτών των προσώπων ή/και φορέων, συμπεριλαμβανομένων των προσωρινών συμπράξεων επιχειρήσεων, που προσφέρει στην αγορά εκτέλεση έργου.
  - με τους όρους **«γραπτώς»** ή **«εγγράφως»** νοείται κάθε σύνολο λέξεων ή αριθμών το οποίο μπορεί να διαβάζεται, να αναπαράγεται και στη συνέχεια να γνωστοποιείται, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που διαβιβάζονται και αποθηκεύονται με ηλεκτρονικά μέσα. - ως **«ηλεκτρονικό μέσο»** νοείται ο ηλεκτρονικός εξοπλισμός για την επεξεργασία (συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής συμπίεσης) και την αποθήκευση δεδομένων, τα οποία διαβιβάζονται, διακινούνται και λαμβάνονται με τη χρήση ενσύρματου, ασύρματου, οπτικού ή άλλου ηλεκτρομαγνητικού μέσου,
  - ως **«κατώτατα όρια»** νοούνται τα προβλεπόμενα στα άρθρα 5 και 235 του ν.4412/2016 όρια, - ως **«συνοπτικός διαγωνισμός»** νοείται η απλοποιημένη διαδικασία ανάθεσης στο πλαίσιο της οποίας κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλει προσφορά
  - ως **«απευθείας ανάθεση»** νοείται η διαδικασία ανάθεσης χωρίς εκ των προτέρων δημοσιότητα, στο πλαίσιο της οποίας οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς αναθέτουν στον οικονομικό φορέα της επιλογής τους, κατόπιν έρευνας αγοράς και διαβούλευσης με έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 118 και 328,
  - ως **«Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)»** νοείται το Ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα, το οποίο περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία στοιχεία για τον προγραμματισμό και τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων και συμβάσεων, κατά την έννοια της διάταξης της περίπτωσης 5 της παραγράφου 1 του ν.4412/2016, με τη χρήση και εφαρμογή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ),
  - ως **«χρήστες ΕΣΗΔΗΣ»** νοούνται οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς και οι οικονομικοί φορείς που χρησιμοποιούν το ΕΣΗΔΗΣ,
  - ως **«Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)»** νοείται το πληροφοριακό σύστημα, που αποτελεί μέρος του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. και έχει ως σκοπό τη συλλογή, επεξεργασία και δημοσιοποίηση στοιχείων που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις.
  - ως **«Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων»** ή ως **«Αρχή»** νοείται η Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή που έχει συσταθεί με το ν. 4013/2011,
  - ως **«κράτος - μέλος»** νοείται κάθε κράτος που έχει προσχωρήσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση,
  - ως **«τρίτη χώρα»** νοείται κάθε κράτος που δεν έχει προσχωρήσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση,
  - ως **«Ένωση»** νοείται η Ευρωπαϊκή Ένωση,
  - ως **«Επιτροπή»** νοείται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή,
  - ως **«ΣΔΣ»** νοείται η συμφωνία περί δημοσίων συμβάσεων η οποία κυρώθηκε από την Ελλάδα με το ν. 2513/1997 (Α' 139),
  - οι όροι **«Δημόσιος Τομέας»**, **«Γενική Κυβέρνηση»** και **«Κεντρική Κυβέρνηση»** έχουν την έννοια που ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143),

- ως «**συμφωνητικό**» νοείται η γραπτή συμφωνία μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του αναδόχου, αναπόσπαστο τμήμα της οποίας αποτελούν όλα τα σχετικά έγγραφα της σύμβασης η προσφορά του αναδόχου, καθώς και οι πάσης φύσεως τροποποιήσεις της συμφωνίας αυτής, - ως «**ανάδοχος**» ή «**εργολήπτης**» νοείται ο οικονομικός φορέας στον οποίο έχει ανατεθεί με δημόσια, η κατασκευή έργου.

Πέραν των ανωτέρω στις **Δημόσιες Συμβάσεις Έργων** ισχύουν και οι κάτωθι ορισμοί (παρ. 2, άρθρο 2 Ν. 4412/2016):

- ως «**Κύριος του Έργου**» (**ΚΤΕ**) ή «**Εργοδότης**» νοείται το Δημόσιο ή άλλος φορέας του δημόσιου τομέα, για λογαριασμό του οποίου καταρτίζεται η δημόσια σύμβαση ή σύμβαση. Στην παρούσα σύμβαση είναι **ο ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ**
- ως «**Φορέας κατασκευής του έργου**» νοείται η αρμόδια αναθέτουσα αρχή ή υπηρεσία αυτής που έχει την ευθύνη υλοποίησης του έργου Στην παρούσα σύμβαση είναι **ο ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ**.
- ως «**Προϊσταμένη Αρχή**» νοείται η αρχή ή η υπηρεσία ή το όργανο του φορέα κατασκευής του έργου που εποπτεύει την κατασκευή του ασκώντας για λογαριασμό του αποφασιστικές αρμοδιότητες, ιδίως σε θέματα τροποποίησης των όρων της σύμβασης. Στην παρούσα σύμβαση είναι για το προ συμβατικό στάδιο κυρίως, είναι **η Οικονομική Επιτροπή** του Δήμου Χαλανδρίου και για τα επόμενα το **Δημοτικό Συμβούλιο** του Δήμου Πολυγύρου.
- ως «**Διευθύνουσα υπηρεσία**» ή «**Επιβλέπουσα Υπηρεσία**» νοείται η τεχνική υπηρεσία του φορέα κατασκευής του έργου που είναι αρμόδια για την παρακολούθηση, έλεγχο και διοίκηση της κατασκευής του έργου, στην παρούσα σύμβαση είναι **η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Πολυγύρου**.
- ως «**Τεχνικό Συμβούλιο**» νοείται το συλλογικό όργανο που έχει την αρμοδιότητα να γνωμοδοτεί για την έκδοση αποφάσεων, όταν προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία ή ζητείται από την Προϊσταμένη Αρχή, στην παρούσα σύμβαση είναι **το Τεχνικό Συμβούλιο Δημοσίων Έργων Περιφέρειας Κ. Μακεδονίας**.
- ως «**επιτελεστικότητα**» νοείται το σύνολο των μετρήσιμων ιδιοτήτων ενός έργου, οι οποίες αναφέρονται στην ταυτόχρονη ύπαρξη ασφάλειας, λειτουργικότητας και αισθητικής εμφάνισης για την τεχνική διάρκεια ζωής του.
- ως «**Απρόβλεπτες Δαπάνες**» νοούνται οι δαπάνες που δεν είναι δυνατόν να εξειδικευτούν πλήρως στη φάση δημοπράτησης του έργου και δεσμεύονται για να καλύψουν τις δαπάνες που ορίζονται στο Άρθρο 156 του Ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 75 του Ν.4782/2021.

Συντομογραφίες

Συντομογραφίες Τευχών Δημοπράτησης

ΕΣΥ:	Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων
ΤΣΥ:	Τεχνική Συγγραφή Υποχρεώσεων
ΤΠ:	Τεχνική Περιγραφή
ΤΜ:	Τιμολόγιο Μελέτης
DIN:	Γερμανικό Ινστιτούτο Τυποποίησης
ΕΛΟΤ:	Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης
ΕΤΑ:	Ευρωπαϊκές Τεχνικές Εγκρίσεις
ISO:	Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης
ΚΤΣ:	Κανονισμός Τεχνολογίας Σκυροδέματος
ΚΤΧ:	Κανονισμός Τεχνολογίας Χάλυβα
ΟΜΟΕ:	Οδηγίες Μελετών Οδικών Έργων
ΠΤΠ:	Πρότυπες Τεχνικές Προδιαγραφές

Συντομογραφίες Υπηρεσιών / Οργανισμών

ΥΠΕΣΔΑ:	Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης
ΥΠΕΧΩΔΕ:	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
ΥΠΕΚΑ:	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής
ΥΠΟΜΕΔΙ:	Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.
ΓΓΔΕ:	Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων
ΔΕΔΔΗΕ:	Διαχειριστής Ελληνικού δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας
ΔΕΚΟ:	Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί
ΕΕ:	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΙΚΑ:	Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων
ΚΕΔΕ:	Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας
ΝΠΔΔ:	Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου
ΝΠΙΔ:	Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου
ΝΣΚ:	Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
ΟΚΩ:	Οργανισμοί Κοινής Ωφέλειας
ΠΕΔΕ:	Περιφερειακό Εργαστήριο Δημοσίων Έργων
ΠΕΠ:	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΤΕΕ:	Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος

Άλλες Συντομογραφίες

ΚτΕ:	Κύριος του Έργου
Α.Π.Ε.:	Ανακεφαλαιωτικός Πίνακας Εργασιών
Κ.Υ.Α.:	Κοινή Υπουργική Απόφαση
Ν., ν.:	Νόμος
Π.Δ., π.δ.:	Προεδρικό Διάταγμα
Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε.:	Πρωτόκολλο Κανονισμού Τιμών Μονάδος Νέων Εργασιών
ΦΕΚ:	Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως
ΦΠΑ:	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
Υ.Α.:	Υπουργική Απόφαση

ΑΡΘΡΟ 4 – ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Ισχύουσες διατάξεις

Η δημοπράτηση των έργων και η εκτέλεσή τους διέπεται από τις ακόλουθες διατάξεις:

- **N. 4782/2021 (ΦΕΚ 36^Α/9-3-2021) Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη τις υποδομές και την υγεία**
- **N. 4412/2016 (ΦΕΚ 147Α/8-8-2016)** [Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)].
- **N. 4278/2014 (ΦΕΚ 157Α/04-08-2014)** και ειδικότερα το άρθρο 59 [Άρση περιορισμών συμμετοχής εργοληπτικών επιχειρήσεων σε δημόσια έργα].
- **N. 4270/2014 (Α' 143)** [Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις], όπως ισχύει.
- **N. 4250/2014 (ΦΕΚ 74Α/26-03-2014)** [Διοικητικές Απλουστεύσεις - Καταργήσεις, Συγχωνεύσεις Νομικών Προσώπων και Υπηρεσιών του Δημοσίου Τομέα - Τροποποίηση Διατάξεων του π.δ. 318/1992 (Α' 161) και λοιπές ρυθμίσεις] και ειδικότερα το άρθρο 1 αυτού.
- **N. 4129/2013 (ΦΕΚ52Α/28-02-2013)** [Κύρωση του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο].

- **Άρθρο 26 του Ν.4024/2011 (Α 226)** [Συγκρότηση συλλογικών οργάνων της διοίκησης και ορισμός των μελών τους με κλήρωση].
- **Ν. 4013/2011 (ΦΕΚ204Α/15-09-2011)** [Σύσταση ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων - Αντικατάσταση του έκτου κεφαλαίου του ν. 3588/2007 (πτωχευτικός κώδικας) - Προπτωχευτική διαδικασία εξυγίανσης και άλλες διατάξεις].
- **Ν. 3861/2010 (ΦΕΚ 112Α/13.07.2010)** [Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο «Πρόγραμμα Διαύγεια» και άλλες διατάξεις].
- **Άρθρα 80-110 του Ν. 3669/08 (ΦΕΚ 116Α/18-6-2008)** [Κωδικοποίηση της νομοθεσίας Κατασκευής Δημόσιων Έργων].
- **Ν. 3548/2007 (ΦΕΚ 68Α/20.03.2007)** [Καταχώρηση δημοσιεύσεων των φορέων του Δημοσίου στο νομαρχιακό και τοπικό Τύπο και άλλες διατάξεις], όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
- **Ν. 2690/1999 (Α'45)** [Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις] όπως ισχύει.
- **Π.Δ. 28/2015 (Α'34)** [Κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία].
- **Π1 2380/2012 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (Β' 3400)** [Ρύθμιση των ειδικότερων θεμάτων λειτουργίας και διαχείρισης του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων].
- **Π.Δ. 80/2016 (Α' 145)** "Ανάληψη υποχρεώσεων από τους διατάκτες".

Ως προς τα αποφαινόμενα όργανα ισχύουν οι διατάξεις των:

- **Π.Δ. 171/1987 (ΦΕΚ 84Α /02-06-1987)** [Όργανα που αποφασίζουν και γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα έργων που εκτελούνται από Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) και άλλες ρυθμίσεις] (εκτός των καταργούμενων διατάξεων του σύμφωνα με το άρθρο 377 του Ν. 4412/2016).
- **Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ 114Α/08-06-2006)** [Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων].
- **Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87Α /07-06-2010)** [Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης]
- Η εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία περί εκτέλεσης δημοσίων έργων

Τα έργα υπόκεινται στις διατάξεις των ισχυόντων κανονισμών και των σχετικών με αυτές εγκυκλίων και Αποφάσεων του αντίστοιχου Υπουργείου. Ενδεικτικά αναφέρονται:

Οι εγκύκλιοι **36/2005** (Διαχείριση των «επί - έλασσον» δαπανών στις συμβάσεις δημοσίων έργων), **38/2005** (Συμπλήρωση, αναμόρφωση και επικαιροποίηση της Εγκυκλίου 37/1995 «Περί εκπόνησης μελετών Δημοσίων Έργων»), **20/2006** (Τροποποιήσεις νομοθετικού πλαισίου έργων και μελετών) του ΥΠΕΧΩΔΕ και **26/2012, 27/2012** του ΥΠΟΜΕΔΙ,

Επιπλέον, στην κατασκευή του έργου έχουν εφαρμογή:

- Τα «Ευρωπαϊκά Πρότυπα», όπως έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN).
- Τα διεθνή πρότυπα, όπως έχουν εγκριθεί από το Διεθνή Οργανισμό Τυποποίησης (ISO)
- Οι Ελληνικές προδιαγραφές (ΕΛΟΤ), κανονισμοί και πρότυπα και οι άλλες διατάξεις (νόμοι, διατάγματα, υπουργικές αποφάσεις, εγκύκλιοι κ.λπ.) που ισχύουν στην Ελλάδα. Σε περίπτωση που οι ανωτέρω προδιαγραφές ή/και πρότυπα διαφέρουν από τα αντίστοιχα Ευρωπαϊκά τότε ισχύουν αυτά που έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN).
- Για θέματα που δεν καλύπτονται από τις παραπάνω Ελληνικές προδιαγραφές, κανονισμούς και πρότυπα, μπορούν να εφαρμοστούν εναλλακτικά οι Γερμανικοί Κανονισμοί και προδιαγραφές ή άλλοι ανάλογοι ξένοι επίσημοι κανονισμοί.
- Στην περίπτωση που στις προδιαγραφές αυτές υπάρχουν όροι, διατάξεις, περιορισμοί ή και αριθμητικά όρια που έρχονται σε αντίθεση με τα όσα ορίζονται στα Συμβατικά Τεύχη για το ίδιο θέμα, θα ισχύουν οι όροι και οι διατάξεις των συμβατικών τευχών κατά τη σειρά ισχύος που ορίζεται στη Διακήρυξη.

Κανονισμοί

Ισχύουν οι εξής :

- α. Κτιριοδομικός κανονισμός.
- β. Κανονισμός φορτίσεων δομικών έργων.
- γ. ΕΚΩΣ 2000 [Ελληνικός κανονισμός οπλισμένου σκυροδέματος].
- δ. ΕΑΚ 2003 [Ελληνικός αντισεισμικός κανονισμός].
- ε. ΚΤΣ 2016 [Κανονισμός τεχνολογίας σκυροδέματος].
- στ. ΚΤΧ 08 [Κανονισμός τεχνολογίας χάλυβα οπλισμού σκυροδέματος].
- ζ. Οι Ευρωκώδικες.
- η. Ο ΝΟΚ (Νέος Οικοδομικός Κανονισμός) Ν. 4067/2012
- θ. Ο Νέος Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων, ΦΕΚ Β' 2367/12-7-2017
- ι. Ν.3043/2002 [Ευθύνη του πωλητή για πραγματικά ελαττώματα...].

Σειρά Ισχύος Συμβατικών Τευχών

Τα συμβατικά τεύχη και στοιχεία, με βάση τα οποία θα εκτελεστεί το προς ανάθεση έργο, είναι τα αναφερόμενα παρακάτω. Σε περίπτωση ασυμφωνίας των περιεχομένων σ' αυτά όρων, η σειρά ισχύος αυτών καθορίζεται ως κατωτέρω, σύμφωνα με τη Διακήρυξη:

1. Η Σύμβαση
2. Η Διακήρυξη της Δημοπρασίας
3. Η Οικονομική Προσφορά
4. Το Τιμολόγιο ~~Μελέτης~~ Δημοπράτησης
5. Η Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων (Ε.Σ.Υ.)
6. Η Τεχνική Συγγραφή Υποχρεώσεων (Τ.Σ.Υ) με τις Τεχνικές Προδιαγραφές και τα Παραρτήματα τους
7. Η Τεχνική Περιγραφή (Τ.Π.).
8. Ο Προϋπολογισμός ~~Μελέτης~~ Δημοπράτησης.

9. Οι εγκεκριμένες μελέτες, που θα χορηγηθούν στον ανάδοχο από την υπηρεσία και οι εγκεκριμένες τεχνικές μελέτες που θα συνταχθούν από τον Ανάδοχο, αν προβλέπεται η περίπτωση αυτή από τα συμβατικά τεύχη ή προκύψει κατά τις ισχύουσες διατάξεις περί τροποποίησης των μελετών του έργου.

10. Το Χρονοδιάγραμμα / Πρόγραμμα κατασκευής των έργων, όπως αυτό τελικά θα εγκριθεί από την Υπηρεσία. **(άρθρο 145 του Ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε με τον αρ. 64 του Ν.4782/21)**

Επίσης συμβατική ισχύ έχουν, επόμενες των αναφερομένων στην προηγούμενη παράγραφο, επειδή είναι δημοσιευμένα κείμενα:

11. Τα εγκεκριμένα ενιαία Τιμολόγια του άρθρου 8 του Ν.3263/2004.
12. Οι Ευρωκώδικες.
13. Ελληνικές Τεχνικές Προδιαγραφές (Ε.ΤΕ.Π) ΦΕΚ 2221/30-7-12 (αριθ. ΔΙΠΑΔ/οικ/279 απόφαση).
14. Οι προδιαγραφές ΕΛ.Ο.Τ. και Ι.Σ.Ο.

ΑΡΘΡΟ 5 - ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

1. Η εγγύηση συμμετοχής στη διαδικασία ανάθεσης έργου, ορίζεται στο ποσό **13.159,08 (δέκα τρεις χιλιάδες εκατόν πενήντα εννέα Ευρώ και οκτώ λεπτά) Ευρώ** [έως 2% του προϋπολογισμού χωρίς ΦΠΑ] **[άρθρο 72 του Ν.4412/16 όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 21 του Ν.4782/21]**.

2. Σύμφωνα με τις διατάξεις του παραπάνω άρθρου (**72 του Ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 21 του Ν.4782/21**) για την ανάληψη της κατασκευής του έργου απαιτείται η παροχή εγγύησης καλής εκτέλεσης του έργου. Η εγγύηση κατατίθεται μέχρι και την υπογραφή της σύμβασης και το ύψος της καθορίζεται σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (**5%**) επί της αξίας της σύμβασης χωρίς να υπολογίζεται ο Φ.Π.Α.. Σε περίπτωση αναδόχου κοινοπραξίας, οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης είναι πάντοτε κοινές υπέρ όλων των μελών της, όπως ορίζεται στο **άρθρο 140 του Ν. 4412/2016**.

3. Οι εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης εκδίδονται από πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα ή ασφαλιστικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των περ. β' και γ' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4364/2016 (Α' 13) που λειτουργούν νόμιμα στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή στα κράτη μέλη της ΣΔΣ και έχουν το δικαίωμα αυτό. Μπορούν, επίσης, να εκδίδονται από το Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. ή να παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων με παρακατάθεση σε αυτό του αντίστοιχου χρηματικού ποσού. Αν συσταθεί παρακαταθήκη με γραμμάτιο παρακατάθεσης χρεογράφων στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα τοκομερίδια ή μερίσματα που λήγουν κατά τη διάρκεια της εγγύησης επιστρέφονται μετά από τη λήξη τους στον υπέρ ου η εγγύηση οικονομικό φορέα.

ΑΡΘΡΟ 6 - ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Η υποβολή προσφοράς στη δημοπρασία αποτελεί σαφές τεκμήριο ότι ο ανάδοχος έχει επισκεφθεί και πλήρως ελέγξει τη φύση και την τοποθεσία του έργου, και έχει πλήρη γνώση των γενικών και τοπικών συνθηκών κατασκευής αυτού, κυρίως σε ότι αφορά:

1. Τις πάσης φύσεως πηγές λήψης υλικών, τις θέσεις προσωρινής ή οριστικής εναπόθεσης προϊόντων εκσκαφών ή κατεδαφίσεων - καθαιρέσεων ή αποξηλώσεων σύμφωνα με την **ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1312Β)**, τις μεταφορές, τη διάθεση, διαχείριση και αποθήκευση των υλικών,

2. τη δυνατότητα εξασφάλισης εργατοτεχνικού εν γένει προσωπικού, νερού, ηλεκτρικού ρεύματος και οδών προσπέλασης,

3. τις μετεωρολογικές συνθήκες που επικρατούν συνήθως στον τόπο του έργου

4. τη διαμόρφωση και κατάσταση του εδάφους, το είδος, την ποιότητα και ποσότητα των υπαρχόντων στην περιοχή κατάλληλων εκμεταλλεύσιμων υλικών, το είδος και τα μέσα (μηχανήματα, υλικά και υπηρεσίες) που θα απαιτηθούν πριν από την έναρξη και κατά την εκτέλεση των εργασιών

5. τη δυνατότητα έγκαιρης προμήθειας από το εξωτερικό των μηχανημάτων και υλικών που τυχόν απαιτούνται και οποιαδήποτε άλλα θέματα που με οποιοδήποτε τρόπο μπορούν να επηρεάσουν τις εργασίες την πρόοδο ή το κόστος αυτών σε συνδυασμό με τους όρους της Σύμβασης.

ΑΡΘΡΟ 7 - ΣΥΜΒΑΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

1. Η σύμβαση για την κατασκευή του έργου, συνάπτεται, βάσει του άρθρου **105 του Ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 45 του ν. 4782/2021**, με την κοινοποίηση στον ανάδοχο της έγγραφης ειδικής πρόσκλησης για την υπογραφή της σύμβασης μετά την οριστικοποίηση της απόφασης κατακύρωσης του αποτελέσματος της δημοπρασίας. Η απόφαση κατακύρωσης καθίσταται οριστική, εφόσον συντρέξουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις: α) η απόφαση κατακύρωσης έχει κοινοποιηθεί, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 2, β) σε συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία άνω των ορίων του άρθρου 118, περί απευθείας ανάθεσης, και των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ για τις συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας του άρθρου 119, παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης προδικαστικής προσφυγής ή σε περίπτωση άσκησης, παρέλθει άπρακτη η προθεσμία

άσκησης αίτησης αναστολής κατά της απόφασης της ΑΕΠΠ και σε περίπτωση άσκησης αίτησης αναστολής κατά της απόφασης της ΑΕΠΠ, εκδοθεί απόφαση επί της αίτησης, με την επιφύλαξη της χορήγησης προσωρινής διαταγής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 372, περί δικαστικής προστασίας στο πεδίο που προηγείται της σύναψης της σύμβασης, γ) έχει ολοκληρωθεί επιτυχώς ο προσυμβατικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τα άρθρα 324 έως 327 του ν. 4700/2020 (Α' 127), εφόσον απαιτείται, και δ) ο προσωρινός ανάδοχος έχει υποβάλλει έπειτα από σχετική πρόσκληση, υπεύθυνη δήλωση, που υπογράφεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 79Α, περί υπογραφής Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης, στην οποία δηλώνεται ότι, δεν έχουν επέλθει στο πρόσωπό του οψιγενείς μεταβολές κατά την έννοια του άρθρου 104 και μόνον στην περίπτωση του προσυμβατικού ελέγχου ή της άσκησης προδικαστικής προσφυγής κατά της απόφασης κατακύρωσης.

Το αποδεικτικό χαράκτηρα, έγγραφο συμφωνητικό υπογράφεται μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, μετά τη σύναψη της σύμβασης και απαγορεύεται να μεταβάλλει τους όρους της σύμβασης.

2. Κατά την υπογραφή της σύμβασης κατασκευής έργου, ύστερα από διαγωνισμό, επαναυπολογίζονται, σε συνδυασμό με την έκπτωση, οι προβλεπόμενες δαπάνες για το φόρο προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.), την αναθεώρηση και γενικά οτιδήποτε προβλέπεται πέραν της δαπάνης κατασκευής του έργου σύμφωνα με το **άρθρο 135 του Ν. 4412/2016**.

ΑΡΘΡΟ 8 : ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ – ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟΥ

Ο ανάδοχος του έργου είναι υποχρεωμένος όπως συντάξει και υποβάλει στην Διευθύνουσα Υπηρεσία μέσα σε προθεσμία που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης και η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δεκαπέντε (15) ημέρες και να υπερβαίνει τις τριάντα (30) ημέρες από την υπογραφή της σύμβασης, χρονοδιάγραμμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 145 του Ν.4412/2016, το οποίο μετά την έγκρισή του θα αποτελέσει συμβατικό στοιχείο της εργολαβίας.

Επίσης ο ανάδοχος του έργου είναι υποχρεωμένος όπως συντάξει και υποβάλει στην Διευθύνουσα Υπηρεσία εντός ενός (1) μηνός από την υπογραφή της εργολαβικής σύμβασης, οργανόγραμμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 145 παρ. 4 του Ν.4412/2016.

Το χρονοδιάγραμμα θα ανταποκρίνεται στην προθεσμία που καθορίζεται στο άρθρο 5 της παρούσας Ε.Σ.Υ. Στο χρονοδιάγραμμα θα προβλεφθούν τμηματικές προθεσμίες, σύμφωνα με τις υποδείξεις της Επιβλέπουσας Υπηρεσίας, κρίσιμες για την έγκαιρη ολοκλήρωση του έργου.

Το χρονοδιάγραμμα θα συνταχθεί με την μορφή τετραγωνικού πίνακα που θα περιλαμβάνει ποσότητες των εργασιών που προβλέπεται να εκτελεστούν ανά μήνα και θα συνοδεύεται από γραμμικό διάγραμμα και σχετική έκθεση (ενδεικτικές τμηματικές προθεσμίες σύμφωνα με το άρθρο 147 του Ν.4412/2016).

Η Δ/νουσα Υπηρεσία εγκρίνει ή επιστρέφει προς συμπλήρωση ή τροποποίηση το «Χρονοδιάγραμμα Κατασκευής του Έργου» στον ανάδοχο μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες.

ΑΡΘΡΟ 9 - ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΠΕΡΑΙΩΣΗΣ - ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΩΝ - ΠΟΙΝΙΚΗ ΡΗΤΡΑ

Αναφορικά με τις προθεσμίες έχουν εφαρμογή τα οριζόμενα στο **άρθρο 147 του Ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 66 του Ν4782/2021**.

1. Η συνολική προθεσμία περαίωσης του έργου ορίζεται σε **δώδεκα (12) ημερολογιακούς μήνες, από την υπογραφή της σύμβασης**, (παρ.2 άρθρο 147 του Ν. 4412/2016). Εφίσταται η προσοχή του αναδόχου στην ανάγκη να τηρηθεί η προθεσμία του έργου με απόλυτη ακρίβεια.

2. Στο συγκεκριμένο έργο δεν προβλέπονται τμηματικές προθεσμίες.

4. Μέσα στη συνολική προθεσμία πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί όλες οι επί μέρους εργασίες του έργου και οι τυχόν προβλεπόμενες από τη σύμβαση δοκιμές. Το ίδιο μπορεί να ισχύει αναλογικά και για τις τμηματικές προθεσμίες.

5. Η παράταση των προθεσμιών της σύμβασης χορηγείται είτε «με αναθεώρηση», για το χρονικό διάστημα καθυστέρησης της εκτέλεσης, που οφείλεται σε πράξεις ή παραλείψεις του κυρίου του έργου ή «χωρίς αναθεώρηση», για το χρονικό διάστημα της καθυστέρησης, που οφείλεται σε παραλείψεις και ενέργειες του αναδόχου. Με την απόφαση παράτασης επιμερίζεται πάντοτε η ευθύνη για την καθυστέρηση, αλλιώς νοείται ως οφειλόμενη αποκλειστικά στον ανάδοχο.

Σε περίπτωση έγκρισης παράτασης προθεσμίας «χωρίς αναθεώρηση» για το σύνολο των υπολειπόμενων εργασιών του έργου ή μιας τμηματικής προθεσμίας του, επιβάλλονται οι ποινικές ρήτρες, ανεξάρτητα από την έγκριση της παράτασης αυτής.

6. Γεγονότα ανωτέρας βίας αναστέλλουν την πάροδο των προθεσμιών του παρόντος, εφόσον ο ανάδοχος υποβάλλει σχετική αίτηση εντός δέκα (10) ημερών, ευθύς μόλις τούτα εμφανιστούν. Επί της αίτησης του αναδόχου αποφασίζει η διευθύνουσα υπηρεσία εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών, άλλως τεκμαίρεται η αποδοχή της αίτησης. Η αναστολή του προηγούμενου εδαφίου δεν δύναται σε καμία περίπτωση να υπερβεί το ένα δέκατο (1/10) της συνολικής συμβατικής προθεσμίας εκτέλεσης του έργου για συμβάσεις με διάρκεια μεγαλύτερη του ενός έτους, άλλως, για συμβάσεις μικρότερης διάρκειας, τις τριάντα (30) ημέρες.

7. Η συνολική προθεσμία εκτέλεσης του έργου δύναται να παραταθεί και μετά την πάροδο της οριακής προθεσμίας, εφόσον υποβληθεί αίτημα του αναδόχου και εγκριθεί από την προϊσταμένη αρχή. Η παράταση του πρώτου εδαφίου χορηγείται συνολικά ή τμηματικά, για χρόνο ίσο με την αρχική συμβατική προθεσμία. Σε περιπτώσεις σύνθετων και ειδικών έργων η άνω παράταση χορηγείται συνολικά ή τμηματικά για χρόνο ίσο έως και το διπλάσιο της αρχικής συμβατικής προθεσμίας, εφόσον προς τούτο υπάρξει σύμφωνη γνωμοδότηση του Τεχνικού Συμβουλίου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.».

10. Σε ότι αφορά στις ποινικές ρήτρες που επιβάλλονται για την υπέρβαση της συνολικής προθεσμίας και των ενδεικτικών τμηματικών προθεσμιών (εάν υπάρχουν), ισχύουν τα παρακάτω, σύμφωνα με το **άρθρο 148 του Ν.4412/2016 όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 67 του Ν. 4782/2021.**

α. Με τη σύμβαση ορίζονται οι ποινικές ρήτρες, οι οποίες καταπίπτουν υπέρ του κυρίου του έργου, αν ο ανάδοχος υπερβεί, με υπαιτιότητά του, τη συνολική και τις τεθείσες τμηματικές προθεσμίες κατασκευής του έργου. Οι ποινικές ρήτρες καταπίπτουν με αιτιολογημένη απόφαση της διευθύνουσας υπηρεσίας και παρακρατούνται από τον αμέσως επόμενο λογαριασμό του έργου. Η κατάπτωση των ποινικών ρητρών για υπέρβαση της εγκεκριμένης συνολικής προθεσμίας και των αποκλειστικών τμηματικών προθεσμιών δεν ανακαλείται.

β. Η ποινική ρήτρα, που επιβάλλεται στον ανάδοχο για κάθε ημέρα υπέρβασης της εγκεκριμένης προθεσμίας ορίζεται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της μέσης ημερήσιας αξίας του έργου και επιβάλλεται για αριθμό ημερών ίσο με το είκοσι τοις εκατό (20%) της προβλεπόμενης από τη σύμβαση αρχικής συνολικής προθεσμίας. Για τις επόμενες ημέρες μέχρι ακόμα δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της αρχικής συνολικής προθεσμίας, η ποινική ρήτρα για κάθε ημέρα ορίζεται σε είκοσι τοις εκατό (20%) της μέσης ημερήσιας αξίας του έργου.

Ως μέση ημερήσια αξία, νοείται το πηλίκο της αξίας της σύμβασης δηλαδή του συνολικού χρηματικού ποσού της σύμβασης, μαζί με το ποσό των συμπληρωματικών συμβάσεων και χωρίς τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), προς την εγκεκριμένη προθεσμία του έργου δηλαδή την αρχική συνολική προθεσμία και όλες τις παρατάσεις που έχουν εγκριθεί μετά από σχετικό αίτημα του αναδόχου.

Οι ποινικές ρήτρες, που επιβάλλονται για την υπέρβαση της εγκεκριμένης συνολικής προθεσμίας δεν επιτρέπεται να υπερβούν συνολικά ποσοστό έξι τοις εκατό (6%) της αξίας της σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α..

Εφόσον, στη σύμβαση ορίζονται τμηματικές προθεσμίες, ορίζονται υποχρεωτικά και το ποσοστό των ποινικών ρητρών ανά ημέρα υπέρβασης, καθώς και ο συνολικός χρόνος για την επιβολή τους. Το συνολικό ποσό της ποινικής ρήτρας για υπέρβαση των αποκλειστικών τμηματικών προθεσμιών δεν μπορεί να ξεπεράσει σε ποσοστό το τρία τοις εκατό (3%) της αξίας της σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α..

Αν κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης, ήταν ο χρόνος περαίωσης του έργου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περ. δ' της παρ. 2 του άρθρου 86, οι ποινικές

ρήτρες που επιβάλλονται για την υπέρβαση των τμηματικών προθεσμιών, καθορίζονται συνολικά σε ποσοστό επί της αξίας της σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α., το οποίο ισούται με το γινόμενο «α.εχ», αλλά δεν μπορεί να είναι μικρότερο του τρία τοις εκατό (3%), όπου:

«εχ» είναι η χρονική έκπτωση της προσφοράς του αναδόχου και

«α» είναι ο συντελεστής βαρύτητας της χρονικής έκπτωσης, που ορίστηκε στη διακήρυξη του έργου.

γ. Όταν ο χρόνος αποπεράτωσης ενός έργου έχει ιδιαίτερη σημασία για τον κύριο του έργου και εφόσον αυτό προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης, μπορεί με τη σύμβαση να περιορισθούν οι χρόνοι της παρ. 2 για την επιβολή των ποινικών ρητρών μέχρι το μισό, με ανάλογη αύξηση του ποσοστού της ημερήσιας ποινικής ρήτρας, διατηρουμένου του ανώτατου ορίου της ποινικής ρήτρας. Ειδικά, εφόσον κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης, κατά τα οριζόμενα στα έγγραφα της σύμβασης, ήταν ο χρόνος περαίωσης του έργου σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περ. δ' της παρ. 2 του άρθρου 86, οι ανωτέρω χρόνοι για την επιβολή των ποινικών ρητρών μειώνονται στο μισό και το ποσοστό της ημερήσιας ποινικής ρήτρας τριπλασιάζεται. Στην περίπτωση αυτήν, οι ποινικές ρήτρες που επιβάλλονται για την υπέρβαση της συνολικής προθεσμίας δεν επιτρέπεται να υπερβούν συνολικά ποσοστό εννέα τοις εκατό (9%) του συνολικού ποσού της σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α..».

11. Για την κήρυξη έκπτωσης του αναδόχου ισχύουν οι διατάξεις του **άρθρου 160 του Ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 78 του Ν4782/2021**

12. Ο ανάδοχος δε δικαιούται να ζητήσει οποιαδήποτε αποζημίωση σε περίπτωση που για να τηρήσει τη συνολική και τις τμηματικές προθεσμίες χρειαστεί να συγκροτήσει πρόσθετα νυχτερινά συνεργεία, να πραγματοποιήσει υπερωρίες, εργασίες σε ημέρες αργίας κ.λπ. πέρα από αυτές που είχε προβλέψει κατά τη σύνταξη της προσφοράς του ή και μετά την υπογραφή της σύμβασης σε οποιοδήποτε επί μέρους προγραμματισμό εργασιών ή έκθεση ή άλλο στοιχείο που έχει υποβάλλει στην Υπηρεσία ή σε οποιοδήποτε άλλο χρόνο.

ΑΡΘΡΟ 10 - ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ - ΕΠΙΒΛΕΨΗ

1. Η παρακολούθηση, ο έλεγχος και η διοίκηση του έργου ασκούνται από τη **Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Πολυγύρου** (Διευθύνουσα ή Επιβλέπουσα Υπηρεσία), η οποία ορίζει τους τεχνικούς υπαλλήλους που θα ασχοληθούν ειδικότερα με την επίβλεψη - *Επιβλέποντες του Έργου*, προσδιορίζει τα καθήκοντά τους όταν είναι περισσότεροι από έναν, παρακολουθεί το έργο τους και γενικά προβαίνει σε κάθε νόμιμη ενέργεια και ενεργεί ότι απαιτείται για την καλή και έγκαιρη εκτέλεση των έργων σύμφωνα με το **άρθρο 136 του Ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε με τα αρ. 57 & 58 του Ν4782/2021**.

Η επίβλεψη δύναται να ασκηθεί, εφόσον προβλέπεται στην διακήρυξη, από πιστοποιημένο ιδιωτικό φορέα επίβλεψης (ΙΦΕ). Ο ΙΦΕ είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων, ο οποίος είναι εγγεγραμμένος στα οικεία μητρώα του π.δ. 71/2019 (Α' 112) και διαθέτει τις εξειδικευμένες γνώσεις που είναι αναγκαίες για την παρακολούθηση και επίβλεψη του έργου. σύμφωνα με το **άρθρο 57 παρ. 3 & αρ. 58 του Ν4782/2021**.

2. Μετά την έναρξη κατασκευής του έργου, οι βασικοί μελετητές δύνανται να μετέχουν ως Τεχνικοί Σύμβουλοι - Μελετητές στην εκτέλεση αυτού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο **άρθρο 144 του Ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 63 του Ν.4782/2021**.

3. Η Διευθύνουσα υπηρεσία κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου συντάσσει και στέλνει στην Προϊσταμένη Αρχή, κάθε τρίμηνο, συνοπτικές ανακεφαλαιωτικές εκθέσεις για την πορεία του έργου και τα σημαντικά προβλήματα που σχετίζονται με την κατασκευή του, βάσει των αναφερόμενων **στο άρθρο 136 του Ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 57 παρ.10 του Ν4782/2021**.

4. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εξασφαλίσει την απρόσκοπτη άσκηση της επίβλεψης στα εργοστάσια, όπου κατασκευάζονται τμήματα του έργου και γενικά σε όλους τους χώρους που κρίνει απαραίτητο η διευθύνουσα υπηρεσία. Ο διευθύνων από μέρους της αναδόχου επιχείρησης τα έργα υποχρεούται, μετά από ειδοποίηση της υπηρεσίας, να συνοδεύει τους υπαλλήλους που επιβλέπουν, διευθύνουν ή επιθεωρούν τα έργα, κατά τις μεταβάσεις για επίβλεψη, έλεγχο ή επιθεώρηση στον τόπο των έργων ή στους άλλους τόπους παραγωγής, σύμφωνα με το **άρθρο 138 του Ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 59 παρ 16 του Ν4782/2021**.

ΑΡΘΡΟ 11 - ΕΓΚΡΙΣΗ ΥΛΙΚΩΝ - ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

1. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να χρησιμοποιεί τα υλικά που προδιαγράφονται στα τεύχη της μελέτης για την κατασκευή του έργου και να παρέχει τις απαιτούμενες σε αυτά εγγυήσεις. Σε κάθε περίπτωση τα παραπάνω υλικά θα πρέπει να συμμορφώνονται με την υπ. αρ. 6690/2012 (ΦΕΚ 1914β/15-6-2012) ΚΥΑ «Προϊόντα Δομικών Κατασκευών: χαρακτηριστικά, τεχνικές προδιαγραφές, διαδικασίες αξιολόγησης συμμόρφωσης και σήμανση συμμόρφωσης [CE]».

2. Όλα τα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν στο έργο είναι απολύτως σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς και προδιαγραφές των Υπουργείων ΥΠΟΜΕΔΙ, (τ) ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ., Εμπορίου και Βιομηχανίας - Ενέργειας και Τεχνολογίας (ΥΒΕΤ), του ΕΛΟΤ, καθώς επίσης και με τα συμβατικά τεύχη της εργολαβίας, αρίστης ποιότητας και της απολύτου έγκρισης του αρμόδιου οργάνου της Επίβλεψης σχετικά με την προέλευση, τα τεχνικά χαρακτηριστικά, την εμφάνιση, τη συμφωνία με τις τιθέμενες προδιαγραφές.

3. Για όλα τα υλικά που αναφέρονται στο περιγραφικό τιμολόγιο, θα προσκομίζονται δείγματα στην Επιβλέπουσα Υπηρεσία, συνοδευόμενα από τα τεχνικά φυλλάδια του εργοστασίου κατασκευής με τεχνικές πληροφορίες και τα απαραίτητα πιστοποιητικά ποιότητας. Η παραγγελία των υλικών θα γίνει μετά από σχετική έγκριση των παραπάνω στοιχείων που θα έχουν υποβληθεί. Αν υπάρχουν αποκλίσεις στα τελικώς τοποθετημένα υλικά από τα αρχικώς εγκεκριμένα η Υπηρεσία μπορεί να ζητήσει την καθαίρεση και την απομάκρυνση τους από το έργο και την τοποθέτηση νέων. Για κάθε υλικό θα υπάρχουν οι εγγυήσεις που απαιτούνται τόσο στο τιμολόγιο μελέτης όσο και στην Τεχνική Περιγραφή.

4. Για υλικά βιομηχανικής κατασκευής που θα τοποθετηθούν στο έργο, θα προηγηθεί της συνολικής προμήθειας η προέγκριση δείγματος από την Επιβλέπουσα Υπηρεσία. Το δείγμα που θα προσκομιστεί για προέγκριση θα συνοδεύεται από τα πιστοποιητικά ελέγχου ποιότητας.

5. Ο ανάδοχος έχει υποχρέωση να εκτελεί, σύμφωνα με την κρίση της Υπηρεσίας, δειγματοληψίες υλικών, τα οποία προτίθεται να ενσωματώσει στο έργο και να τα εξετάσει με βάση τις απαιτήσεις των σχετικών προδιαγραφών της Υπηρεσίας, της χώρας, της χώρας προέλευσης ή να προσκομίσει βεβαίωση του Υπουργείου Βιομηχανίας, ότι αυτά συμφωνούν με τις εγκεκριμένες Προδιαγραφές, εφόσον υπάρχουν.

6. Η Επίβλεψη έχει το δικαίωμα να διατάξει τη μη χρησιμοποίηση των υλικών που θεωρεί ότι δεν πληρούν τις απαιτήσεις των προδιαγραφών ή γενικά είναι ακατάλληλα. Εάν ο ανάδοχος διαφωνεί, τα υλικά δεν χρησιμοποιούνται αν δεν κριθεί η καταλληλότητα τους από εργαστηριακό έλεγχο που γίνεται από τα εργαστήρια της Γενικής Γραμματείας Υποδομών ή Πολυτεχνικών Σχολών ή άλλα αναγνωρισμένα εργαστήρια. Η δαπάνη προκαταβάλλεται από τον Ανάδοχο και τον βαρύνει τελικά, αν αποδειχθεί η ακαταλληλότητα των υλικών. Στην αντίθετη περίπτωση βαρύνει τον Κύριο του Έργου και αποδίδεται στον ανάδοχο από τις πιστώσεις του έργου, σύμφωνα με την **παρ. 2 του άρθρου 159 του Ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 77 παρ. 2 του Ν4782/2021.**

7. Η παραλαβή και ο έλεγχος της ποιότητας των υλικών που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή του έργου ή ενσωματώνονται σε αυτό, γίνεται από έναν (1) ή περισσότερους τεχνικούς του αναδόχου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο **άρθρο 159 του Ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 77 του Ν 4782/2021.**

8. Η υπογραφή της σύμβασης από τον ανάδοχο, προϋποθέτει και αποτελεί τεκμήριο ότι ο ανάδοχος ερευνήσε και εξασφάλισε την προμήθεια από την αγορά όλων των υλικών, μηχανημάτων και μέσων, που απαιτούνται και αναγράφονται στα συμβατικά τεύχη και επομένως δε δικαιούται να ζητήσει από την Υπηρεσία τρόπο προμήθειας και εκτέλεσης ή παράτασης της προθεσμίας αποπεράτωσης του έργου για τον λόγο αυτό.

ΑΡΘΡΟ 12 - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ - ΕΥΘΥΝΕΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

Οι γενικές υποχρεώσεις του αναδόχου προβλέπονται στα άρθρα **18 και 138 του Ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε με τα αρ. 59 του Ν4782/2021** και συγκεκριμένα επισημαίνονται τα εξής:

1. Για την εκτέλεση του έργου ισχύουν όσα αναφέρονται λεπτομερώς στο τιμολόγιο της μελέτης, στην τεχνική περιγραφή, στα σχέδια και στα τεύχη υπολογισμών της μελέτης.
2. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εφαρμόζει πιστά τα εγκεκριμένα σχέδια, να τηρεί τις διαστάσεις και τη διάταξη των μερών του έργου και να συμμορφώνεται ακριβώς με τις διατάξεις των συγγραφών υποχρεώσεων και τις ενδείξεις των σχετικών στοιχείων της σύμβασης.
3. Ο ανάδοχος οφείλει να συμμορφώνεται με τις αποφάσεις της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Σε περίπτωση διαφωνίας του, έχουν υποχρεωτική εφαρμογή μόνο οι σχετικές διατάξεις για τη διαδικασία επίλυσης διαφωνιών επί εκτέλεσης έργων (ενστάσεις - αιτήσεις θεραπείας - δικαστική επίλυση διαφορών).
4. Ο ανάδοχος δε δικαιούται καμία αποζημίωση για μεταβολές στο έργο, που έγιναν χωρίς έγγραφη διαταγή και οι οποίες συνεπάγονται μεγαλύτερη δαπάνη του έργου, ακόμη και αν οι μεταβολές αυτές βελτιώνουν το έργο.
5. Ο ανάδοχος υποχρεούται να εκτελεί τις εργασίες που προκύπτουν από έγγραφες συμπληρώσεις ή τροποποιήσεις των στοιχείων της τεχνικής μελέτης του έργου.
6. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τηρεί στο εργοτάξιο όλα τα στοιχεία που απαιτούν οι Νόμοι, όπως το ημερολόγιο του έργου και το ημερολόγιο μέτρων ασφαλείας.
7. Ο ανάδοχος υποχρεούται να φροντίζει για την τήρηση της τάξης και καθαριότητας του χώρου ευθύνης του, για την έκδοση των ενδεχομένως απαιτούμενων αστυνομικών αδειών εργασίας, καθώς και για τη συμμόρφωση του προς τις ισχύουσες κάθε φορά αστυνομικές διατάξεις και εργατικούς νόμους, τις συλλογικές συμβάσεις, τις κοινωνικές ασφαλίσσεις κ.λπ.
8. Ο ανάδοχος υποχρεούται να παίρνει όλα τα απαιτούμενα μέτρα προφύλαξης επί των υλικών που χρησιμοποιούνται, των μηχανημάτων, των μεταφορικών μέσων, του εν γένει εργατοτεχνικού και λοιπού προσωπικού και επί παντός τρίτου, σύμφωνα με τις οδηγίες της επιβλέπουσας υπηρεσίας, τους ισχύοντες νόμους και διατάξεις, φέρων μονομερώς κάθε ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια από τη μη καλή εφαρμογή τους.
9. Ορισμένες εργασίες λόγω της παρουσίας αγωγών οργανισμών κοινής και ιδιωτικής ωφέλειας και άλλων εμποδίων πρέπει να εκτελούνται, μετά προσοχής και με τα χέρια, αποκλείοντας στην περίπτωση αυτή τη χρήση μηχανικών μέσων. Κατά την εκτέλεση αυτών θα ληφθούν από τον ανάδοχο όλα τα αναγκαία μέτρα για αποφυγή ατυχήματος στους εργαζόμενους, διαβάτες και οποιαδήποτε βλάβη στις εγκαταστάσεις κοινής ωφέλειας, υπονόμους ως και τις παρακείμενες οικοδομές.
- Οποιαδήποτε ζημία θα βαρύνει αποκλειστικά τον εργολάβο, η δε επανόρθωση θα γίνει σε βάρος και για λογαριασμό του.
10. Σε περίπτωση παράβασης ή ατυχήματος ο ανάδοχος είναι ο μόνος υπεύθυνος αστικά και ποινικά είτε απέναντι στο προσωπικό του [εργάτες, υπαλλήλους κ.λπ.] είτε στις κατασκευές, είτε στον εργοδότη, είτε και σε τρίτους. Ο ανάδοχος είναι αποκλειστικά υπεύθυνος για την τυχόν καταβολή αποζημίωσης, φέρει δε και κάθε άλλη αστική ή ποινική ευθύνη προκύπτουσα από την εκτέλεση των έργων, ακόμη κι αν αυτό δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα ή παράλειψή του, αλλά σε τυχαίο γεγονός.
11. Η οργάνωση της υλοποίησης του έργου θα πρέπει να γίνει με ιδιαίτερη προσοχή, με συνεχή συνεργασία ανάμεσα στον ανάδοχο και στην Επιβλέπουσα Υπηρεσία. Η οργάνωση των εργασιών - χωρική και χρονική - θα γίνει έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η συνεχής και απρόσκοπτη λειτουργία των δραστηριοτήτων του σχολικού συγκροτήματος.
12. Ιδιαίτερη μέριμνα θα πρέπει να δοθεί στην απαιτούμενη σήμανση του εργοταξίου ή τμημάτων του καθώς και στα απαιτούμενα σύμφωνα με τη νομοθεσία μέτρα ασφαλείας.
13. Η απομόνωση τμημάτων του εργοταξίου, οι περιοχές απόθεσης υλικών και στάθμευσης μηχανημάτων, θα πρέπει να είναι περιφραγμένες, με σταθερή περίφραξη εργοταξίου, απροσπέλαστη για το κοινό. Οι χώροι του εργοταξίου θα πρέπει να ελέγχονται, να συντηρούνται και να φωτίζονται πλήρως κατά τη διάρκεια της νύχτας. Η προσπέλαση σε αυτούς θα γίνεται από σημείο ελεγχόμενο. Στους χώρους αυτούς θα φυλάσσονται τα Μ.Α.Π. των

εργαζομένων καθώς και όλα τα στοιχεία - βιβλία - σχέδια του έργου (ημερολόγιο έργου, ημερολόγιο μέτρων ασφαλείας, κ.λπ.).

14. Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών θα υπάρχουν πινακίδες με την ένδειξη «Απαγορεύεται η είσοδος σε μη εργαζόμενους» και «Προσοχή εργοτάξιο» και όλες οι σημάνσεις που απαιτούνται (πινακίδες, κώνοι και - όπου απαιτηθεί - φωτεινά σήματα), η δε απομάκρυνσή τους θα γίνεται μετά την πλήρη ολοκλήρωση αυτών.

15. Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση χωρίς ιδιαίτερη αμοιβή με την αποπεράτωση των εργασιών και πριν από την έκδοση βεβαίωσης περαίωσης του έργου να παραδώσει στον εργοδότη σχέδια απεικόνισης του έργου [asbuild]. Στα σχέδια αυτά θα απεικονίζονται όλες οι εργασίες ήτοι οικοδομικές η/μ και λοιπές, διαστασιολογημένες και χαρακτηρισμένες με όλα τα τεχνικά στοιχεία τους, ώστε να δίνουν την πλήρη εικόνα του έργου (θα παραδοθούν δύο πλήρεις σειρές αντιγράφων καθώς και ηλεκτρονική μορφή αυτών).

16. Ο ανάδοχος οφείλει να προσκομίσει στην Υπηρεσία πριν την εκτέλεση των εργασιών αποξηλώσεων, καθαιρέσεων, κατεδαφίσεων, κ.λπ., **επικυρωμένο αντίγραφο σύμβασης με εγκεκριμένο σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης ΑΕΚΚ** (ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/10-ΦΕΚ 1312Β/24-8-2010 «Μέτρα, όροι και προγράμματα για την εναλλακτική διαχείριση των υλικών που χρήζουν εναλλακτικής διαχείρισης, όπως αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ)» που εξειδικεύεται με την εγκύκλιο 4834/25-1-13 του ΥΠΕΚΑ) και να εναρμονιστεί με το Π.Δ. 117/04 όπως ισχύει, σε θέματα εναλλακτικής διαχείρισης αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ), χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση. Κατά τα λοιπά ισχύουν όσα περιγράφονται στο άρθρο 82 του Ν. 4412/2016.

17. Ο ανάδοχος οφείλει να μεριμνήσει για την έκδοση ή αναθεώρηση των απαιτούμενων αδειών ή εγκρίσεων από την αρμόδια ΥΔΟΜ για την υλοποίηση των εργασιών του έργου.

ΑΡΘΡΟ 13 - ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΝΑΔΟΧΟ

1. Κατά την υπογραφή της σύμβασης ο ανάδοχος υποχρεούται να δηλώσει εγγράφως στον Κύριο του Έργου και στη Διευθύνουσα Υπηρεσία την έδρα του και την ακριβή διεύθυνσή του. Μέχρι την πλήρη εκκαθάριση της εργολαβικής σύμβασης κάθε μεταβολή των στοιχείων αυτών δηλώνεται υποχρεωτικά και χωρίς καθυστέρηση στη Διευθύνουσα Υπηρεσία. Επίσης, κατά τον ίδιο παραπάνω χρόνο ο ανάδοχος δηλώνει εγγράφως για την παραλαβή των εγγράφων εξουσιοδοτημένο προς τούτο πρόσωπο, κάτοικο της έδρας της διευθύνουσας υπηρεσίας, το οποίο εγκρίνεται από τη διευθύνουσα υπηρεσία. Η δήλωση του αναδόχου συνοδεύεται από δήλωση και του εξουσιοδοτημένου προσώπου ότι αποδέχεται το διορισμό του. Το εξουσιοδοτημένο πρόσωπο πρέπει να είναι κάτοικος **Πολυγύρου** και να τυγχάνει της αποδοχής της Υπηρεσίας. Αντικατάσταση του προσώπου αυτού είναι δυνατή με ανάλογη εφαρμογή της παραπάνω διαδικασίας. Η αντικατάσταση ισχύει μόνο μετά την αποδοχή του νέου προσώπου από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο **άρθρο 135 του Ν. 4412/2016**.

2. Το έργο διευθύνεται, επιβλέπεται και παρακολουθείται επί τόπου εκ μέρους της αναδόχου επιχείρησης, από πληρεξούσιο αντιπρόσωπό της, αποδεκτό από την Υπηρεσία, που πρέπει να είναι Διπλωματούχος Μηχανικός ή και από τον ίδιο τον ανάδοχο, εφόσον έχει τα από το νόμο δικαιώματα για την επίβλεψη τέτοιου έργου σε περίπτωση ατομικής επιχείρησης, **άρθρο 139 του Ν. 4412/2016**.

3. Η επίβλεψη έχει το δικαίωμα να ζητήσει την άμεση απομάκρυνση κάθε εργάτη, τεχνίτη κ.λπ. εφόσον κατά την κρίση της αυτός δεν έχει την απαιτούμενη πείρα και τα προσόντα προκειμένου να εκτελέσει κανονικώς την εργασία που ανέλαβε ή είναι απειθής, προκλητικός, φίληρις κ.λπ.. Ο ανάδοχος αρνούμενος ή αναβάλλοντας την εκτέλεση ενδεχόμενης διαταγής της επίβλεψης για απομάκρυνση ορισμένου προσωπικού, υπόκειται σε ποινική ρήτρα ανά ημέρα που παρέρχεται, από τη λήψη της σχετικής διαταγής.

4. Ο έλεγχος που ασκείται από τον εργοδότη στο προσωπικό του αναδόχου, σκοπό έχει τη διασφάλιση της ποιοτικής και με ομαλό τρόπο αποπεράτωσης των τεχνικών κατασκευών.

ΑΡΘΡΟ 14 - ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΒΑΡΥΝΟΥΣΕΣ ΤΟΝ ΑΝΑΔΟΧΟ

Στα γενικά έξοδα και το όφελος του αναδόχου, περιλαμβάνονται και οι παρακάτω πρόσθετες δαπάνες :

1. Οι τοπογραφικές εργασίες που θα απαιτηθούν κατά την εκτέλεση του έργου για εφαρμογή της μελέτης και τυχόν τροποποιήσεων της, καθώς και για τις επιμετρήσεις με τη λήψη αρχικών και τελικών διατομών, με τα απαιτούμενα τοπογραφικά όργανα, θα γίνονται με μέριμνα και δαπάνη του αναδόχου, σύμφωνα με τις οδηγίες της υπηρεσίας και παρουσία εκπροσώπου της.
2. Η σύνταξη των τευχών των αναλυτικών επιμετρήσεων, πρωτοκόλλων, μετά των απαραίτητων σχεδίων, λογαριασμών, βάσει των αναγραφόμενων στα επιμετρητικά τεύχη στοιχείων, θα υποβάλλονται σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή. Η εργασία αυτή θα εκτελεσθεί σύμφωνα με τις υποδείξεις του επιβλέποντα μηχανικού ώστε να είναι άρτια και ακριβής.
3. Η εξασφάλιση της παροχής νερού και ηλεκτρικού ρεύματος για την εκτέλεση του έργου.
4. Η λήψη φωτογραφικού υλικού πριν, κατά την διάρκεια και μετά την εκτέλεση του έργου.

ΑΡΘΡΟ 15 - ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ - ΡΗΤΡΑ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ (PRIM)

Προβλέπεται η χορήγηση προκαταβολής στον Ανάδοχο ποσοστού έως 15% της αξίας της σύμβασης χωρίς αναθεώρηση και ΦΠΑ υπό την προϋπόθεση της καταβολής από τον ανάδοχο ισόποσης εγγύησης προκαταβολής σύμφωνα με το άρθρο 150 του ν.4412/2016 όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 69 του ν. 4782/2021

Η χορηγούμενη προκαταβολή είναι έντοκη από την ημερομηνία καταβολής της στον ανάδοχο. Για το ποσό αυτό βαρύνεται ο ανάδοχος με τόκο, ο οποίος υπολογίζεται με ποσοστό επιτοκίου που ανέρχεται σε ποσοστό ίσο με το μικρότερο επιτόκιο των εντόκων γραμματίων του Δημοσίου δωδεκάμηνης ή, αν δεν εκδίδονται τέτοια, εξάμηνης διάρκειας προσαυξημένο κατά 0,25 ποσοστιαίες μονάδες. Το επιτόκιο μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών.

Η προκαταβολή και η εγγύηση προκαταβολής μπορούν να χορηγούνται τμηματικά. Η προκαταβολή απαγορεύεται να χρησιμοποιηθεί για δαπάνες που δεν σχετίζονται, άμεσα ή έμμεσα, με το αντικείμενο της σύμβασης.

Η προκαταβολή χορηγείται στον ανάδοχο μετά την εγκατάσταση του εργοταξίου (πρωτόκολλο εγκατάστασης) επί τόπου του έργου και υποβάλλεται ειδικός λογαριασμός στη διευθύνουσα υπηρεσία. Ο λογαριασμός εγκρίνεται από τη διευθύνουσα υπηρεσία στο σύνολό του ή τμηματικά, εφόσον προσκομισθεί η εγγύηση προκαταβολής. Καθυστερήση της πληρωμής του λογαριασμού δεν γεννά αξίωση του αναδόχου για τοκοφορία του ποσού, ούτε δικαίωμα διακοπής εργασιών.

Το ποσό της προκαταβολής καταβάλλεται ως εξής:

α) Τμήμα αυτής, ποσού μέχρι πέντε τοις εκατό (5%) της αξίας της σύμβασης, χωρίς αναθεώρηση και Φ.Π.Α., αφορά στη χρηματοδότηση εκ μέρους του αναδόχου της δαπάνης των πρώτων εγκαταστάσεων και άλλων εξόδων εκκίνησης του έργου.

β) Τμήμα αυτής, ποσού μέχρι δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας της σύμβασης χωρίς αναθεώρηση και Φ.Π.Α., για δαπάνες προμηθειών υλικών ή μηχανημάτων που πρόκειται να εγκατασταθούν ή ενσωματωθούν στο έργο. Σε κάθε περίπτωση, το συνολικό ποσό της προκαταβολής δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό που ορίζεται παραπάνω (15%)

Οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τον ανάδοχο «εγγύηση προκαταβολής» στην περίπτωση που θα χορηγήσουν σε αυτόν προκαταβολή, για ποσό ίσο με αυτό της προκαταβολής. Η χορηγούμενη προκαταβολή είναι έντοκη από την ημερομηνία καταβολής της στον ανάδοχο και επιβαρύνεται με επιτόκιο, το ύψος του οποίου καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Η απόσβεση της προκαταβολής και η επιστροφή της εγγύησης προκαταβολής πραγματοποιούνται, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 72 και 150 του ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκαν με τα αρ. 21 & 69 του Ν. 4782/21 αντίστοιχα.

Η εγγυητική επιστολή προκαταβολής καταπίπτει με αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, η οποία εκδίδεται μετά από προηγούμενη εισήγηση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας.

- **ΔΕΝ** προβλέπεται η πληρωμή πριμ στην παρούσα σύμβαση.

ΑΡΘΡΟ 16 - ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ - ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Η πληρωμή στον ανάδοχο του εργολαβικού ανταλλάγματος γίνεται τμηματικά, με βάση τις πιστοποιήσεις των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί μέσα στα όρια του χρονοδιαγράμματος εργασιών. Οι λογαριασμοί συντάσσονται ανακεφαλαιωτικά, στο τέλος κάθε μήνα και στηρίζονται στις επιμετρήσεις και στα πρωτόκολλα παραλαβής αφανών εργασιών. Απαγορεύεται να περιλαμβάνονται στο λογαριασμό εργασίες που δεν έχουν επιμετρηθεί. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου **152 του Ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 71 του Ν4782/2021**. Κατά την πληρωμή κάθε πιστοποίησης ο ανάδοχος προσκομίζει αποδείξεις καταβολής των υποχρεώσεών του στα οικεία ταμεία καθώς, και βεβαιώσεις εξόφλησης των υποχρεώσεών του για το πιστοποιούμενο ανακεφαλαιωτικό ποσό προς τους ασφαλιστικούς οργανισμούς [ΕΦΚΑ].

ΑΡΘΡΟ 17 - ΠΕΡΑΙΩΣΗ - ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΕΡΓΟΥ

1. Όταν λήξει η προθεσμία περάτωσης του έργου, ο επιβλέπων ή το εντεταλμένο όργανο της επίβλεψης αναφέρει εγγράφως στη Διευθύνουσα υπηρεσία, μέσα σε διάστημα **τριάντα (30)** ημερών από τη λήξη του εγκεκριμένου χρόνου περαίωσης, ότι το έργο έχει περατωθεί και έχει υποστεί ικανοποιητικά τις δοκιμασίες που προβλέπονται στη σύμβαση. Αν οι εργασίες έχουν περατωθεί, ο προϊστάμενος της Διευθύνουσας υπηρεσίας, μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την παραλαβή της πιο πάνω αναφοράς, εκδίδει βεβαίωση για την ημέρα που περατώθηκαν οι εργασίες του έργου (βεβαίωση περάτωσης των εργασιών), την οποία κοινοποιεί αμελλητί στον ανάδοχο σύμφωνα με το άρθρο **168 του Ν. 4412/2016. όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 82 του Ν4782/2021**

2. Οποτεδήποτε και πριν από την προσωρινή παραλαβή, το έργο ή αυτοτελή του τμήματα που έχουν περατωθεί μπορεί να δοθούν σε χρήση, ύστερα από τη διενέργεια σχετικής παραλαβής σύμφωνα με το **άρθρο 169 του Ν. 4412/2016. όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 83 του Ν4782/2021**

3. Για την προσωρινή παραλαβή του έργου ισχύουν οι σχετικές διατάξεις του άρθρου **170 του Ν.4412/2016. όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 84 του Ν4782/2021**

4. Ο χρόνος εγγύησης κατά τον οποίο ο ανάδοχος φέρει τον κίνδυνο του έργου και υποχρεούται στη συντήρησή του, σύμφωνα με το άρθρο **171 του Ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 85 του Ν4782/2021** μετά την πάροδο του οποίου ενεργείται η οριστική παραλαβή, ορίζεται σε **δέκα πέντε (15) μήνες**.

5. Σύμφωνα με το άρθρο **172 του Ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 86 του Ν4782/2021**, η οριστική παραλαβή διενεργείται μέσα σε **τρεις (3) μήνες** από τη λήξη του χρόνου εγγύησης του έργου. Σε αντίθετη περίπτωση, θεωρείται ότι έχει συντελεστεί αυτοδίκαια.

ΑΡΘΡΟ 18 - ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ, ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

1. Ο ανάδοχος πρέπει να έχει υπόψη του ότι για κάθε καθολική διακοπή της κυκλοφορίας των κατασκευαζόμενων από αυτόν οδών, απαραίτητα θα συνεννοείται προηγουμένως με την υπηρεσία και το αρμόδιο τμήμα της τροχαίας κινήσεως.

2. Ο ανάδοχος υποχρεούται με δικές του δαπάνες να τοποθετήσει πινακίδες καθοδήγησης της κυκλοφορίας των οχημάτων, καθώς και νυκτερινά φωτεινά σήματα κ.λπ.. Επίσης με δαπάνες του οφείλει να περιφράξει κάθε επικίνδυνη για την κυκλοφορία οχημάτων και πεζών θέση και να την επισημάνει με την

τοποθέτηση πινακίδων νυκτερινών σημάτων κ.λπ.. Επιπλέον, με δαπάνη του οφείλει να τοποθετήσει σε όλα τα επιμέρους έργα που εκτελεί και στις πιο εμφανείς θέσεις, ξύλινα εμπόδια, που να αναγράφουν τον τίτλο της δημοτικής αρχής που εκτελεί τα έργα, το ονοματεπώνυμο και τον αριθμό τηλεφώνου του. Επίσης, να εξασφαλίζει ασφαλείς διαβάσεις των ακάλυπτων τάφρων σε επικαίρα σημεία με υπόδειξη του επιβλέποντα.

ΑΡΘΡΟ 19 - ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ

19.1. Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση για την τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, των διατάξεων και κανονισμών για την πρόληψη ατυχημάτων στο προσωπικό του, ή στο προσωπικό του φορέα του έργου, ή σε οποιονδήποτε τρίτο, ώστε να εξαλειφονται ή να ελαχιστοποιούνται οι κίνδυνοι ατυχημάτων ή επαγγελματικών ασθενειών κατά την φάση κατασκευής του έργου : ΠΔ 305/96 (αρ. 7-9), Ν.4412/2016 (αρ. 138 παρ.7) όπως τροποποιήθηκε με **το αρ. 59 παρ .9 του Ν4782/2021**, Ν. 3850/10** (αρ. 42).

19.2. Στα πλαίσια της ευθύνης του, ο ανάδοχος υποχρεούται :

19.2.1. Να εκπονεί κάθε σχετική μελέτη (στατική ικριωμάτων, μελέτη προσωρινής σήμανσης έργων κλπ.) και να λαμβάνει όλα τα σχετικά μέτρα **Ν. 4412/2016 (αρ. 138 παρ.7)**, όπως τροποποιήθηκε με **το αρ. 59 παρ .9 του Ν4782/2021**).

19.2.2. Να λαμβάνει μέτρα προστασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία στο Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ), όπως αυτό ρυθμίζεται με τις αποφάσεις του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ : ΔΙΠΑΔ/οικ.177/2-3-01, ΔΕΕΠΠ/85/14-5-01 και ΔΙΠΑΔ/οικ889/27- 11-02, στο χρονοδιάγραμμα των εργασιών, καθώς και τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις ή άλλες αναγκαίες αναπροσαρμογές των μελετών κατά τη φάση της μελέτης και της κατασκευής του έργου : **Ν.4412/2016 (αρ. 138 παρ.7)**. όπως τροποποιήθηκε με **το αρ. 59 παρ .9 του Ν4782/2021**

19.2.3. Να επιβλέπει ανελλιπώς την ορθή εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων, να τους ενημερώνει/εκπαιδεύει για την αναγκαιότητα της τήρησης των μέτρων αυτών κατά την εργασία, να ζητά τη γνώμη τους και να διευκολύνει τη συμμετοχή τους σε ζητήματα ασφάλειας και υγείας : ΠΔ 1073/81 (αρ. 111), ΠΔ 305/96 (αρ.10,11), Ν.3850/10 (αρ. 42- 49). Για την σωστή εφαρμογή της παρ.19.2.3 στους αλλοδαπούς εργαζόμενους, είναι αυτονόητο ότι η γνώση από αυτούς της ελληνικής γλώσσας κρίνεται απαραίτητη ώστε να μπορούν να κατανοούν την αναγκαιότητα και τον τρόπο εφαρμογής των μέτρων ασφάλειας και υγείας (εκτός ειδικών περιπτώσεων όπου τμήμα ή όλο το έργο έχει αναλάβει να κατασκευάσει ξένη εξειδικευμένη εταιρεία).

* Η έννοια του εργοταξίου ορίζεται στο άρθρο 2 παρ.1 σε συνδυασμό με το παράρτημα Ι του άρθρου 12 του ΠΔ 305/96.

** Ο Ν.3850/10 Κύρωση του Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων αρ. δεύτερο, καταργεί διατάξεις που ρυθμίζονται από αυτόν όπως διατάξεις των : Ν.1568/85, ΠΔ 294/88, ΠΔ 17/96, κ.λπ.

19.3. Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα της παρ. 2, ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί τα ακόλουθα :

19.3.1. Εκ των προτέρων γνωστοποίηση - Σχέδιο Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) - Φάκελος Ασφάλειας Υγείας (ΦΑΥ) και συγκεκριμένα :

α. Να διαβιβάσει στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας πριν από την έναρξη των εργασιών, την εκ των προτέρων γνωστοποίηση, προκειμένου για εργοτάξιο με προβλεπόμενη διάρκεια εργασιών που θα υπερβαίνει τις 30 εργάσιμες ημέρες και στο οποίο θα ασχολούνται ταυτόχρονα περισσότεροι από 20 εργαζόμενοι ή ο προβλεπόμενος όγκος εργασίας θα υπερβαίνει τα 500 ημερομίσθια : ΠΔ 305/96 (αρ 3 παρ. 12 και 13). Η γνωστοποίηση καταρτίζεται σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙΙ του άρθρου 12 του ΠΔ305/96.

β. Να ακολουθήσει τις υποδείξεις /προβλέψεις των ΣΑΥ-ΦΑΥ τα οποία αποτελούν τμήμα της τεχνικής μελέτης του έργου (οριστικής ή εφαρμογής) σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96 (αρ. 3 παρ.8) και την ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ/85/2001 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ η οποία ενσωματώθηκε στο Ν.3669/08 (αρ. 37 παρ.8 και αρ.182).

γ. Να αναπτύξει, να προσαρμόσει και να συμπληρώσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ της μελέτης (τυχόν παραλήψεις που θα διαπιστώσει ο ίδιος ή που θα του ζητηθούν από την Υπηρεσία), σύμφωνα με την μεθοδολογία που θα εφαρμόσει στο έργο ανάλογα με την κατασκευαστική του δυσκολία, τις ιδιαιτερότητές του, κλπ (μέθοδος κατασκευής, ταυτόχρονη εκτέλεση φάσεων εργασιών, πολιτική ασφάλειας, οργάνωση, εξοπλισμός, κλπ).

δ. Να αναπροσαρμόσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ ώστε να περιληφθούν σε αυτά εργασίες που θα προκύψουν λόγω τροποποίησης της εγκεκριμένης μελέτης και για τις οποίες θα απαιτηθούν τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία, μέτρα ασφάλειας και υγείας : ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.9) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ η οποία ενσωματώθηκε στο Ν.3669/08 (αρ. 37 παρ.8 και αρ.182).

ε. Να τηρήσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση του έργου : ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.10) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9Δ) του (τ.)ΥΠΕΧΩΔΕ και να τα έχει στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών.

στ. Συμπληρωματικές αναφορές στο Σχέδιο Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) και στο Φάκελο Ασφάλειας Υγείας(ΦΑΥ).

Το ΣΑΥ αποσκοπεί στην πρόληψη και στον περιορισμό των κινδύνων για τους εργαζόμενους και για τα άλλα εμπλεκόμενα μέρη που παρευρίσκονται στο εργοτάξιο κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου.

Αντίστοιχα ο ΦΑΥ αποσκοπεί στην πρόληψη και στον περιορισμό των κινδύνων για όσους μελλοντικά ασχοληθούν με τη συντήρηση ή την επισκευή του έργου.

1. Το περιεχόμενο του ΣΑΥ και του ΦΑΥ αναφέρεται στο ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.5- 7) και στις ΥΑ : ΔΙΠΑΔ/οικ/177/2001 (αρ. 3) και ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ οι οποίες ενσωματώθηκαν στο **Ν.4412/2016 (αρ. 138 παρ. 7)**, όπως τροποποιήθηκε με **το αρ. 59 παρ .9 του Ν4782/2021**

2. Η υποχρέωση εκπόνησης ΣΑΥ προβλέπεται σύμφωνα με το ΠΔ305/96 (αρ. 3 παρ.4), όταν :

α. Απαιτείται Συντονιστής στη φάση της μελέτης, δηλ. όταν θα απασχοληθούν περισσότερα του ενός συνεργεία στην κατασκευή.

β. Οι εργασίες που πρόκειται να εκτελεστούν ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους : Π.Δ.305/96 (αρθ.12 παράρτημα ΙΙ).

γ. Απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.

δ. Για την έναρξη των οικοδομικών εργασιών, επιβάλλεται με ευθύνη του κυρίου ή του έχοντος νόμιμο δικαίωμα: θεώρηση του σχεδίου και του φακέλου ασφάλειας και υγείας (ΣΑΥ,ΦΑΥ) του έργου από την αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ.1 εδάφιο α' του **Ν 4030/2011 (ΦΕΚ 249/Α/25-11- 2011)** και την αρ. πρωτ. **10201/27-3-2012** εγκύκλιο του Ειδ. Γραμματέα του Σ.ΕΠ.Ε.

3. Ο ΦΑΥ καθιερώνεται ως απαραίτητο στοιχείο για την προσωρινή και την οριστική παραλαβή κάθεΔημόσιου Έργου : ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ. 433/2000 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ, η οποία ενσωματώθηκε στο **Ν.4412/2016 άρθρο 170 παρ. 7 και άρθρο 172 παρ. 8**, όπως τροποποιήθηκε με **το αρ. 86 παρ .13 του Ν4782/2021**

4. Μετά την αποπεράτωση του έργου, ο ΦΑΥ φυλάσσεται με ευθύνη του Κυρίου του Έργου και το συνοδεύει καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του : **ΠΔ 305/96** (αρ. 3 παρ.11) και **ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002**(παρ.2.9Δ) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

5. Διευκρινίσεις σχετικά με την εκπόνηση του Σ ΑΥ και την κατάρτιση του ΦΑΥ περιλαμβάνονται στην ΕΓΚΥΚΛΙΟ 6 με αρ. πρωτ. **ΔΙΠΑΔ/οικ/215/31-3-2008** του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

19.3.2. Ανάθεση καθηκόντων σε τεχνικό ασφαλείας, γιατρό εργασίας - τήρηση στοιχείων ασφάλειας και υγείας

Ο ανάδοχος υποχρεούται :

α. Να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας αν στο έργο απασχολήσει λιγότερους από 50 εργαζόμενους σύμφωνα με το **Ν. 3850/10 (αρ. 8 παρ.1 και αρ.12 παρ.4)**.

β. Να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας, αν απασχολήσει στο έργο 50 και άνω εργαζόμενους, σύμφωνα με το **Ν.3850/10 (αρ. 8 παρ.2 και αρ. 4 έως 25)**. -3-

γ. Τα παραπάνω καθήκοντα μπορεί να ανατεθούν σε εργαζόμενους στην επιχείρηση ή σε άτομα εκτός της επιχείρησης ή να συναφθεί σύμβαση με τις Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης ή να συνδυαστούν αυτές οι δυνατότητες.

Η ανάθεση καθηκόντων σε άτομα εντός της επιχείρησης γίνεται εγγράφως από τον ανάδοχο και αντίγραφό της κοινοποιείται στην τοπική Επιθεώρηση Εργασίας, συνοδεύεται δε απαραίτητα από αντίστοιχη δήλωση αποδοχής : **N.3850/10 (αρ. 9)**.

δ. Στα πλαίσια των υποχρεώσεων του αναδόχου καθώς και των : τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας, εντάσσεται και η υποχρεωτική τήρηση στο εργοτάξιο, των ακόλουθων στοιχείων :

1. Γραπτή εκτίμηση προς τον ανάδοχο, από τους τεχνικό ασφαλείας και ιατρό εργασίας, των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν ομάδες εργαζομένων που εκτίθενται σε ιδιαίτερους κινδύνους **N.3850/10 (αρ.43 παρ. 1 α και παρ.3-8)**.

2. Βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας στο οποίο θα αναγράφουν τις υποδείξεις τους ο Τεχνικός ασφαλείας και ο γιατρός εργασίας **N.3850/10 (αρ.14 παρ.1 και αρ.17παρ.1)**.

Ο ανάδοχος υποχρεούται να λαμβάνει ενυπόγραφα γνώση των υποδείξεων αυτών.

Το βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας σελιδομετρείται και θεωρείται από την αρμόδια επιθεώρηση εργασίας. (Δεν απαιτείται προσκόμιση για θεώρηση στην αρμόδια υπηρεσία, βάσει του άρθρου 2 της υπ' αρ. 14867/825/09-05-2014 απόφασης του Υφυπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλειας και Πρόνοιας)

Αν ο ανάδοχος διαφωνεί με τις γραπτές υποδείξεις και συμβουλές του τεχνικού ή του ιατρού εργασίας (**N.3850/10 αρ.20 παρ.4**), οφείλει να αιτιολογεί τις απόψεις του και να τις κοινοποιεί και στην Επιτροπή Υγείας και Ασφάλειας (Ε.Υ.Α.Ε) ή στον εκπρόσωπο των εργαζομένων των οποίων η σύσταση και οι αρμοδιότητες προβλέπονται από τα **άρθρα 4 και 5 του Ν.3850/10**.

Σε περίπτωση διαφωνίας η διαφορά επιλύεται από τον επιθεωρητή εργασίας και μόνο.

3. Βιβλίο ατυχημάτων στο οποίο θα περιγράφεται η αιτία και η περιγραφή του ατυχήματος και να το θέτει στη διάθεση των αρμόδιων αρχών **N.3850/10 (αρ.43 παρ.26)**.

Τα μέτρα που λαμβάνονται για την αποτροπή επανάληψης παρόμοιων ατυχημάτων, καταχωρούνται στο βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας.

Ο ανάδοχος οφείλει να αναγγέλλει στις αρμόδιες επιθεωρήσεις εργασίας, στις πλησιέστερες αστυνομικές αρχές και στις αρμόδιες υπηρεσίες του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο υπάγεται ο εργαζόμενος όλα τα εργατικά ατυχήματα εντός 24 ωρών και εφόσον πρόκειται περί σοβαρού τραυματισμού ή θανάτου, να τηρεί αμετάβλητα όλα τα στοιχεία που δύναται να χρησιμεύσουν για εξακρίβωση των αιτίων του ατυχήματος **N.3850/10 (αρ.43 παρ.2α)**.

4. Κατάλογο των εργατικών ατυχημάτων που είχαν ως συνέπεια για τον εργαζόμενο ανικανότητα εργασίας μεγαλύτερη των τριών εργάσιμων ημερών **N.3850/10 (αρ.43 παρ.2γ)**.

5. Ιατρικό φάκελο κάθε εργαζόμενου **N.3850/10 (αρ.18 παρ.9)**

19.3.3. Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ)

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ), όταν απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας, πριν την έναρξη των εργασιών στο εργοτάξιο σύμφωνα με το **ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.14)** σε συνδυασμό με την **Υ.Α 130646/1984** του (τ.) Υπουργείου Εργασίας.

Το ΗΜΑ θεωρείται, σύμφωνα με την παραπάνω Υ.Α, από τις κατά τόπους Διευθύνσεις, Τμήματα ή Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας (Δεν απαιτείται προσκόμιση για θεώρηση στην αρμόδια υπηρεσία, βάσει του άρθρου 1 της υπ' αρ. 14867/825/09-05-2014 απόφασης του Υφυπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλειας και Πρόνοιας) και συμπληρώνεται από τους επιβλέποντες μηχανικούς του αναδόχου και της Δ/νουσας Υπηρεσίας, από τους υπόχρεους για την διενέργεια των τακτικών ελέγχων ή δοκιμών για ότι αφορά τα αποτελέσματα των ελέγχων ή δοκιμών, από το αρμόδιο όργανο ελέγχου όπως ο επιθεωρητής εργασίας, κλπ : **ΠΔ 1073/81 (αρ.113)**, **N.1396/83 (αρ. 8)** και την **Εγκύκλιο 27** του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ με αρ. πρωτ.**ΔΕΕΠΠ/208/12-9-2003**.

19.3.4. Συσχετισμός Σχεδίου Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) και Ημερολόγιου Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ)

Για την πιστή εφαρμογή του Σ ΑΥ κατά την εξέλιξη του έργου, πρέπει αυτό να συσχετίζεται με το Η Μ Α. Στα πλαίσια του συσχετισμού αυτού, να σημειώνεται στο Η.Μ.Α. κάθε αναθεώρηση και εμπλουτισμός του ΣΑΥ και επίσης σε ειδική στήλη του, να γίνεται παραπομπή των αναγραφόμενων υποδείξεων / διαπιστώσεων στην αντίστοιχη σελίδα του ΣΑΥ.

Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται και επιτυγχάνεται ο στόχος της πρόληψης του ατυχήματος.

19.4. Απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών στο εργοτάξιο.

19.4.1. Προετοιμασία εργοταξίου - Μέτρα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών, τα παρακάτω μέτρα ασφάλειας και υγείας :

α. Την ευκρινή και εμφανή σήμανση και περίφραξη του περιβάλλοντα χώρου του εργοταξίου με ιδιαίτερη προσοχή στη σήμανση και περίφραξη των επικίνδυνων θέσεων : **ΠΔ 105/95, ΠΔ 305//96** (αρ.12 παραρτ. IV μέρος Α, παρ. 18.1).

β. Τον εντοπισμό και τον έλεγχο προϋπαρχουσών της έναρξης λειτουργίας του εργοταξίου ηλεκτρικών εγκαταστάσεων και εκτροπή τυχόν υπαρχόντων εναερίων ηλεκτροφόρων αγωγών έξω από το εργοτάξιο, ώστε να παρέχεται προστασία στους εργαζόμενους από τον κίνδυνο ηλεκτροπληξίας : **ΠΔ 1073/81 (αρ.75- 79), ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ. IV μέρος Β, τμήμα II, παρ.2).**

γ. Τη σήμανση των εγκαταστάσεων με ειδικούς κινδύνους (αγωγοί ατμών θερμών, υγρών ή αερίων κλπ) και τα απαιτούμενα μέτρα προστασίας των εργαζομένων από τους κινδύνους των εγκαταστάσεων αυτών : **Π Δ 1073/81 (αρ.92 - 95), ΠΔ 305/96 (αρ.12, παραρτ. IV μέρος Α, παρ.6).**

δ. Τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων όπως: κατάρτιση σχεδίου διαφυγής – διάσωσης και εξόδων κινδύνου, πυρασφάλεια, εκκένωση χώρων από τους εργαζόμενους, πρόληψη – αντιμετώπιση πυρκαγιών & επικίνδυνων εκρήξεων ή αναθυμιάσεων, ύπαρξη πυροσβεστήρων, κλπ. : **ΠΔ 1073/81 (αρ. 92-96), ΠΔ 305/96 (αρ.12, παραρτ. IV μέρος Α, παρ.3, 4, 8-10), Ν.3850/10 (αρ.30, 32, 45).**

ε. Την εξασφάλιση παροχής πρώτων βοηθειών, χώρων υγιεινής και υγειονομικού εξοπλισμού (ύπαρξη χώρων πρώτων βοηθειών, φαρμακείου, αποχωρητηρίων, νιπτήρων, κλπ) : **ΠΔ 1073/81 (αρ.109,110), Ν.1430/84 (αρ.17,18), ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ. IV μέρος Α, παρ.13,14).**

στ. Την εξασφάλιση της δωρεάν χορήγησης Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) στους εργαζόμενους όπως : προστατευτικά κράνη, μπότες ασφαλείας, φωσφορίζοντα γιλέκα, ολόσωμες ζώνες ασφαλείας, γυαλιά, κλπ, εφόσον τους ενημερώσει εκ των προτέρων σχετικά με τους κινδύνους από τους οποίους τους προστατεύει ο εξοπλισμός αυτός και τους δώσει σαφείς οδηγίες για τη χρήση του : **Π.Δ. 1073/81(αρ.102-108), Ν.1430/84 (αρ.16-18), ΚΥΑ Β.4373/1205/93 και οι τροποπ. αυτής ΚΥΑ 8881/94 και Υ.Α. οικ.Β.5261/190/97, Π.Δ. 396/94, Π.Δ. 305/96(αρ.9,παρ.γ).**

19.4.2. Εργοταξιακή σήμανση - σηματοδότηση, συστήματα ασφαλείας, φόρτωση - εκφόρτωση - εναπόθεση υλικών, θόρυβος, φυσικοί, χημικοί παράγοντες κλπ

Ο ανάδοχος υποχρεούται :

α. Να προβεί στην κατάλληλη σήμανση και σηματοδότηση, με σκοπό την ασφαλή διέλευση των πεζών και των οχημάτων από την περιοχή κατασκευής του έργου, σύμφωνα με :

- Την Υ.Α αριθ. **ΔΜΕΟ/Ο/613/16-2-2011** του τ. ΥΠΥΜΕΔΙ: «Οδηγίες Σήμανσης Εκτελούμενων Έργων» (ΟΜΟΕ-ΣΕΕΟ, τεύχος 7)

- Τη ΚΥΑ αριθ.**6952/14-2-2011** του τ. ΥΠΕΚΑ και τ. ΥΠΥΜΕΔΙ «Υποχρεώσεις και μέτρα για την ασφαλή διέλευση των πεζών κατά την εκτέλεση εργασιών σε κοινόχρηστους χώρους πόλεων και οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών »

- Τις διατάξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας : **N.2696/99 (αρ. 9 - 11 και αρ.52)** και την τροπ. αυτού : **N.3542/07 (αρ. 7-9 και αρ.46)**.

β. Να τηρεί τις απαιτήσεις ασφάλειας που αφορούν σε εργασίες εναπόθεσης υλικών στις οδούς, κατάληψης τμήματος οδού και πεζοδρομίου : **N. 2696/99 (αρ. 47 , 48)** και η τροπ. αυτού: **N. 3542/07(αρ.43,44)**.

γ. Να συντηρεί και να ελέγχει τακτικά τη λειτουργία των συστημάτων ασφαλείας και να τηρεί τις απαιτήσεις ασφάλειας των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, των φορητών ηλεκτρικών συσκευών, των κινητών προβολέων, των καλωδίων τροφοδοσίας, των εγκαταστάσεων φωτισμού εργοταξίου, κλπ : **ΠΔ 1073/81 (αρ.75-84), ΠΔ 305/96 (αρ.8.δ και αρ.12, παραρτ. IV, μέρος Α, παρ.2), N.3850/10 (αρ. 31,35)**.

δ. Να προβεί στα απαραίτητα μέτρα ασφάλειας που αφορούν σε εργασίες φόρτωσης, εκφόρτωσης, αποθήκευσης, στοίβασης, ρίψης και μεταφοράς υλικών και άλλων στοιχείων : **ΠΔ 216/78, ΠΔ 1073/81 (αρ.85-91), ΚΥΑ 8243/1113/91 (αρ. 8), ΠΔ 305/96 [αρ. 8 (γ, ε, στ, ζ) και αρ.12 παραρτ. IV μέρος Α παρ.11 και μέρος Β τμήμα II παρ.4], N.2696/99 (αρ.32)** και η τροπ. αυτού : **N. 3542/07 (αρ.30)**.

ε. Να τηρεί μέτρα προστασίας των εργαζομένων που αφορούν:

α) κραδασμούς : ΠΔ 176/05, β) θόρυβο : **ΠΔ 85/91, ΠΔ 149/06**, γ) προφυλάξεις της οσφυϊκής χώρας και της ράχης από χειρωνακτική διακίνηση φορτίων : **ΠΔ 397/94**, δ) προστασία από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες : **N.3850/10 (αρ. 36-41), ΠΔ 82/10**.

19.4.3. Μηχανήματα έργων / Εξοπλισμοί εργασίας - αποδεικτικά στοιχεία αυτών.

Οι εξοπλισμοί εργασίας χαρακτηρίζονται και κατατάσσονται ως μηχανήματα έργων **ΠΔ 304/00 (αρ. 2)**.

α. Ο ανάδοχος οφείλει να ελέγχει τη σωστή λειτουργία και τον χειρισμό των μηχανημάτων (χωματουργικών και διακίνησης υλικών), των ανυψωτικών μηχανημάτων, των οχημάτων, των εγκαταστάσεων, των μηχανών και του λοιπού εξοπλισμού εργασίας (ζώνες ασφαλείας με μηχανισμό ανόδου και καθόδου, κυλιόμενα ικριώματα, φορητές κλίμακες, κλπ) : **ΠΔ 1073/81 (αρ.17, 45-74) , N1430/84 (αρ.11-15), ΠΔ 31/90, ΠΔ 499/91, ΠΔ 395/94** και οι τροπ. αυτού: **ΠΔ 89/99, ΠΔ 304/00 και ΠΔ155/04, ΠΔ 105/95 (παραρτ. IX), ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ. IV μέρος Β τμήμα II παρ.7 - 9), ΚΥΑ 15085/593/03, ΚΥΑ αρ.Δ13ε/4800/03, ΠΔ 57/10, N.3850/10 (αρ. 34, 35)**.

β. Τα μηχανήματα έργων σύμφωνα με το **ΠΔ 305/96** (αρ.12 παραρτ. IV, μέρος Β', τμήμα II, παρ.7.4 και 8.5) και το ΠΔ 304/00 (αρ. 2), πρέπει να συνοδεύονται από τα εξής στοιχεία :

1. Πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας

2. Άδεια κυκλοφορίας

3. Αποδεικτικά στοιχεία ασφάλισης.

4. Αποδεικτικά πληρωμής τελών κυκλοφορίας (χρήσης)

5. Άδειες χειριστών μηχανημάτων σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ.12, παραρτ. IV, μέρος Β', τμήμα II, παρ. 8.1.γ και 8.2) και το ΠΔ 89/99 (παραρτ. II, παρ.2.1).

Σημειώνεται ότι η άδεια χειριστή μηχανήματος συνοδεύει τον χειριστή.

6. Βεβαίωση ασφαλούς λειτουργίας του εξοπλισμού εργασίας (ορθή συναρμολόγηση - εγκατάσταση, καλή λειτουργία) και αρχείο συντήρησης αυτού στο οποίο θα καταχωρούνται τα αποτελέσματα των ελέγχων σύμφωνα με το **ΠΔ 89/99 (αρ. 4α παρ.3 και 6)**.

7. Πιστοποιητικό επανελέγχου ανυψωτικού μηχανήματος, οδηγίες χρήσης, συντήρησης και αντίστοιχο βιβλίο συντήρησης και ελέγχων αυτού σύμφωνα με την ΚΥΑ 15085/593/03 (αρ.3 και αρ.4. παρ.7).

19.5. Νομοθετήματα που περιέχουν πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο, τα οποία τηρούνται κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου έργου.

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, πέρα από τα προαναφερόμενα, πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας, κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου έργου.

Τα εν λόγω απαιτούμενα μέτρα αναφέρονται στα παρακάτω νομοθετήματα :

19.5.1. Κατεδαφίσεις :

N 495/76, ΠΔ 413/77, ΠΔ 1073/81 (αρ.18 -33, 104), ΚΥΑ 8243/1113/91 (αρ. 7), ΥΑ 31245/93, N. 2168/93, ΠΔ 396/94 (αρ. 9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), Υ.Α. 3009/2/21- γ/94, Υ.Α. 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής : ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95 και ΥΑ Φ6.9/25068/1183/96, ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παραρτ. ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ, παρ.11), ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής : Υ.Α. Φ.28/18787/1032/00, ΠΔ 455/95 και η τροπ. αυτού ΠΔ 2/06, ΠΔ 212/06,ΥΑ 21017/84/09.

19.5.2. Εκσκαφές (θεμελίων, τάφρων, φρεάτων, κλπ), Αντιστηρίξεις :

N. 495/76, ΠΔ 413/77, ΠΔ 1073/81 (αρ.2-17, 40-42), ΥΑ αρ. 3046/304/89 (αρ.8-ασφάλεια και αντοχή κτιρίων, παρ.4), ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής : ΥΑ Φ.28/18787/1032/00, N. 2168/93, ΠΔ 396/94 (αρ. 9παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), ΥΑ 3009/2/21-γ/94, ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής : ΥΑΦ.6.9/13370/1560/95 και ΥΑ Φ6.9/25068/1183/96, ΠΔ 455/95 και η τροπ. αυτού : ΠΔ 2/06, ΠΔ 305/96(αρ. 12, παραρτ. ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ. 10).

19.5.3. Ικρίώματα και κλίμακες, Οδοί κυκλοφορίας - ζώνες κινδύνου, Εργασίες σε ύψος, Εργασίες σε στέγες.

ΠΔ 778/80, ΠΔ 1073/81 (αρ.34-44), N.1430/84 (αρ. 7-10), ΚΥΑ 16440/Φ.10.4/445/93, ΠΔ 396/94 (αρ. 9 παρ. 4 παράρτ. ΙΙΙ), ΠΔ 155/04, ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παραρτ. ΙV μέρος Α παρ.1, 10 και μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ. 4-6, 14).

19.5.4. Εργασίες συγκόλλησης, οξυγονοκοπής & λοιπές θερμές εργασίες

ΠΔ 95/78, ΠΔ 1073/81 (αρ.96, 99,.104, 105), ΠΔ 70/90 (αρ.15), ΠΔ 396/94 (αρ. 9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ),Πυροσβεστική Διάταξη 7 Απόφ.7568 Φ.700.1/96, ΚΥΑ αρ.οικ.16289/330/99.

19.5.5. Κατασκευή δομικών έργων (κτίρια, γέφυρες, τοίχοι αντιστήριξης, δεξαμενές, κλπ.)

ΠΔ 778/80, ΠΔ 1073/81 (αρ.26- 33, αρ.98), ΥΑ 3046/304/89, ΠΔ 396/94 (αρ. 9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), ΠΔ305/96 (αρ.12 παραρτ. ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ. 12).

19.5.6. Προετοιμασία και διάνοιξη σηράγγων και λοιπών υπογείων έργων.

Δεν αφορούν το παρόν έργο.

19.5.7. Καταδυτικές εργασίες σε Λιμενικά έργα

Δεν αφορούν το παρόν έργο.

19.6. Ακολουθεί κατάλογος με τα νομοθετήματα και τις κανονιστικές διατάξεις που περιλαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ : «ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ»			
Α. ΝΟΜΟΙ		Γ. ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	
N. 495/76	ΦΕΚ 337/Α/76	ΥΑ 130646/84	ΦΕΚ 154/Β/84
N. 1396/83	ΦΕΚ 126/Α/83	ΚΥΑ 3329/89	ΦΕΚ 132/Β/89
N. 1430/84	ΦΕΚ 49/Α/84	ΚΥΑ 8243/1113/91	ΦΕΚ 138/Β/91
N. 2168/ 93	ΦΕΚ 147/Α/93	ΚΥΑαρ.οικ.Β.4373/1205/93	ΦΕΚ 187/Β/93
N. 2696/99	ΦΕΚ 57/Α/99	ΚΥΑ 16440/Φ.10.4/445/93	ΦΕΚ 765/Β/93
N. 3542/07	ΦΕΚ 50/Α/07	ΚΥΑ αρ. 8881/94	ΦΕΚ 450/Β/94

N. 3669/08	ΦΕΚ 116/Α/08	ΥΑ αρ. οικ. 31245/93	ΦΕΚ 451/Β/93
N. 3850/10	ΦΕΚ 84/Α/10	ΥΑ 3009/2/21-γ/94	ΦΕΚ 301/Β/94
N. 4030/12	ΦΕΚ 249/Α/12	ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94	ΦΕΚ 73/Β/94
Β. ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ		ΥΑ3131.1/20/95/95	ΦΕΚ 978/Β/95
Π. Δ. 413/77	ΦΕΚ 128/Α/77	ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95	ΦΕΚ 677/Β/95
Π. Δ. 95/78	ΦΕΚ 20/Α/78	ΥΑ Φ6.9/25068/1183/96	ΦΕΚ 1035/Β/96
Π. Δ. 216/78	ΦΕΚ 47/Α/78	Υ.Α αρ.οικ.Β.5261/190/97	ΦΕΚ 113/Β/97
Π. Δ. 778/80	ΦΕΚ 193/Α/80	ΚΥΑ αρ.οικ.16289/330/99	ΦΕΚ 987/Β/99
Π. Δ. 1073/81	ΦΕΚ 260/Α/81	ΚΥΑαρ.οικ.15085/593/03	ΦΕΚ 1186/Β/03
Π. Δ. 225/89	ΦΕΚ 106/Α/89	ΚΥΑ αρ. Δ13ε/4800/03	ΦΕΚ 708/Β/03
Π. Δ. 31/90	ΦΕΚ 31/Α/90	ΚΥΑ αρ.6952/11	ΦΕΚ 420/Β/11
Π. Δ. 70/90	ΦΕΚ 31/Α/90	ΥΑ 3046/304/89	ΦΕΚ 59/Δ/89
Π. Δ. 85/91	ΦΕΚ 38/Α/91	ΥΑ Φ.28/18787/1032/00	ΦΕΚ 1035/Β/00
Π. Δ. 499/91	ΦΕΚ 180/Α/91	ΥΑ αρ. οικ. 433/2000	ΦΕΚ 1176/Β/00
Π. Δ. 395/94	ΦΕΚ 220/Α/94	ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ/85/01	ΦΕΚ 686/Β/01
Π. Δ. 396/94	ΦΕΚ 220/Α/94	ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/177/01	ΦΕΚ 266/Β/01
Π. Δ. 397/94	ΦΕΚ 221/Α/94	ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/02	ΦΕΚ 16/Β/03
Π. Δ. 105/95	ΦΕΚ 67/Α/95	ΥΑ ΔΜΕΟ/Ο/613/11	ΦΕΚ 905/Β/11
Π. Δ. 455/95	ΦΕΚ 268/Α/95	ΥΑ 21017/84/09	ΦΕΚ 1287/Β/09
Π. Δ. 305/96	ΦΕΚ 212/Α/96	Πυροσβεστική διάταξη 7, Απόφ. 7568.Φ.700.1/96	ΦΕΚ 155/Β/96
Π. Δ. 89/99	ΦΕΚ 94/Α/99	Δ. ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ	
Π. Δ. 304/00	ΦΕΚ 241/Α/00	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 27/03	ΑΡ.ΠΡΩΤ.ΔΕΕΠ Π/208/12-9-03
Π. Δ. 155/04	ΦΕΚ 121/Α/04	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 6/08	ΑΡ.ΠΡΩΤ.ΔΙΠΑΔ/ οικ/215/31-3-08
Π. Δ. 176/05	ΦΕΚ 227/Α/05	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Σ.ΕΠ.Ε	ΑΡ.ΠΡ. 10201/12 ΑΔΑ:Β4Λ1Λ-ΚΦΖ
Π. Δ. 149/06	ΦΕΚ 159/Α/06		
Π. Δ. 2/06	ΦΕΚ 268/Α/06		
Π. Δ. 212/06	ΦΕΚ 212/Α/06		
Π. Δ. 82/10	ΦΕΚ 145/Α/10		
Π. Δ. 57/10	ΦΕΚ 97/Α/10		

ΑΡΘΡΟ 20 – ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΡΓΟΥ

1. Κατά την εκτέλεση του έργου τηρείται από τον ανάδοχο ηλεκτρονικό ημερολόγιο σε ελεύθερο λογισμικό ευρείας χρήσης. Το τεχνικό στέλεχος του άρθρου 139, που τηρεί με εντολή του αναδόχου το ημερολόγιο, γνωστοποιείται μετά από την εγκατάσταση του εργοταξίου στη διευθύνουσα υπηρεσία. Το ημερολόγιο συμπληρώνεται καθημερινά και αναγράφονται, με συνοπτικό τρόπο, σε αυτό ιδίως:

- α) στοιχεία για τις καιρικές συνθήκες, που επικρατούν κατά τη διάρκεια του εικοσιτετραώρου,
- β) αριθμητικά στοιχεία για το απασχολούμενο προσωπικό κατά κατηγορίες, καθώς και το προσωπικό σε ημεραργία λόγω υπερημερίας του εργοδότη,
- γ) τα χρησιμοποιούμενα μηχανήματα και τα μηχανήματα σε ημεραργία λόγω υπερημερίας του εργοδότη,
- δ) θέση και περιγραφή των εργασιών, αναφορά στις εργασίες για τις οποίες δεν υπάρχει πρόοδος ή δεν εκτελούνται, αλλά και οι σχετικοί λόγοι,
- ε) ώρα έναρξης και πέρας κρίσιμων εργασιών εντός της ημέρας,
- στ) αφίξεις και αναχωρήσεις κύριου εξοπλισμού, ζ) συνθήκες κυκλοφοριακών ρυθμίσεων, καθώς και τροποποιήσεις ή προβλήματα με τις ρυθμίσεις και τον σχετικό εξοπλισμό,
- η) τα προσκομιζόμενα υλικά, οι εκτελούμενες εργασίες,
- θ) οι εργαστηριακές δοκιμές, ι) καθυστερήσεις, δυσκολίες, ατυχήματα, ζημίες, μη συνήθεις συνθήκες που προκαλούν καθυστερήσεις, καθώς και ο χρόνος προσωρινής αναστολής ή επανάληψης εργασιών,
- ια) οι εντολές και παρατηρήσεις των οργάνων επίβλεψης,
- ιβ) έκτακτα περιστατικά, ιγ) σημαντικές επισκέψεις ή επικοινωνίες με το Δημόσιο ή τοπικές αρχές ή παρόδους ιδιοκτήτες, και ιδ) κάθε άλλο σχετικό με το έργο σημαντικό πληροφοριακό στοιχείο.

2. Το ημερολόγιο του έργου υπογράφεται με ψηφιακή υπογραφή από τον τηρούντα αυτό και αποστέλλεται ηλεκτρονικά στον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας και στον επιβλέποντα του έργου. Ο επιβλέπων του έργου ελέγχει και διορθώνει το ημερολόγιο, αν απαιτείται, και το υποβάλλει προς έγκριση στον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας εντός δύο (2) εργασίμων ημερών.

3. Ο προϊστάμενος της διευθύνουσας υπηρεσίας ελέγχει τις εγγραφές και δύναται να απορρίψει όσες εξ αυτών κρίνει ως ανακριβείς, ενώ μπορεί να χορηγήσει εντολή προς τον ανάδοχο για την εγγραφή στο ημερολόγιο και άλλων συμπληρωματικών πληροφοριών ή άλλων στοιχείων που προσιδιάζουν στο συγκεκριμένο έργο ή να ζητήσει από τον ανάδοχο την τήρηση και άλλων στατιστικών στοιχείων. Εφόσον κριθεί αναγκαίο, είναι δυνατό να ζητηθεί από τη διευθύνουσα υπηρεσία να καταγράφονται γεγονότα ή καταστάσεις με σκαριφήματα, φωτογραφίες, καταγραφές με video ή άλλες μεθόδους καταγραφής οπτικών μέσων. Σε μεγάλα έργα, για κάθε εργοτάξιο σε διακριτή γεωγραφική ενότητα πρέπει να τηρούνται χωριστές ημερήσιες αναφορές προόδου ή ημερολόγιο, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα συμβατικά τεύχη. Στις περιπτώσεις μικρών έργων, η διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί να ορίσει την τήρηση του ημερολογίου κατά άλλον συνοπτικότερο τρόπο, την τήρησή του κατά εβδομάδα ή άλλο χρονικό διάστημα ή και τη μη τήρηση ημερολογίου.

4. Εφόσον, ο ανάδοχος παραλείπει την υποχρέωσή του για καθημερινή τήρηση και κοινοποίηση του ημερολογίου, επιβάλλεται ειδική ποινική ρήτρα που καθορίζεται στα συμβατικά τεύχη και δεν μπορεί να είναι μικρότερη των εκατό (100) ευρώ, ούτε ανώτερη των πεντακοσίων (500) ευρώ, για κάθε ημέρα παράλειψης, αναλόγως με το ύψος της συμβατικής δαπάνης του έργου. Η ειδική ποινική ρήτρα επιβάλλεται από τη διευθύνουσα υπηρεσία, ύστερα από ειδική πρόσκληση του προϊσταμένου της, στην οποία ο επιβλέπων αναφέρει εγγράφως την παράλειψη τήρησης.

5. Οι εγγραφές του ημερολογίου δεν αποτελούν πλήρη απόδειξη για τα γεγονότα που καταγράφονται σε αυτό, συνεκτιμώνται όμως σε συνδυασμό με τα λοιπά έγγραφα, εφόσον τούτο φέρει βεβαία χρονολογία, που αποδεικνύει τον χρόνο σύνταξής του.».

ΑΡΘΡΟ 21 - ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΕΙΣ

Κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου λαμβάνονται επί τόπου όλα τα αναγκαία στοιχεία για την επιμέτρηση των ποσοτήτων των εκτελούμενων εργασιών σύμφωνα με τις διατάξεις **του αρ. 151 το Ν.4412/16 όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 70 του Ν.4782/2020**. Οι επιμετρήσεις, συνοδευόμενες από τα αναγκαία επιμετρητικά στοιχεία και σχέδια, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή υποβάλλονται από τον ανάδοχο στους επιβλέποντες, με υπεύθυνη δήλωση περί της αληθείας αυτών. Σε κάθε επιμέτρηση αποτυπώνονται διακριτά οι συμβατικές ποσότητες από τις εξωσυμβατικές ποσότητες που τυχόν εκτέλεσε ο ανάδοχος, κατόπιν εντολών της υπηρεσίας.

Ο προϊστάμενος της διευθύνουσας υπηρεσίας δύναται οποτεδήποτε να διατάξει τη συνολική ή δειγματοληπτική ενδεικτική επαλήθευση οποιασδήποτε υποβληθείσας επιμέτρησης.

Δύο (2) μήνες το αργότερο μετά τη βεβαιωμένη περάτωση του έργου, ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να υποβάλει στη διευθύνουσα υπηρεσία την «τελική επιμέτρηση», δηλαδή τελικό συνοπτικό πίνακα που ανακεφαλαιώνει τις ποσότητες όλων των τμηματικών επιμετρήσεων.

ΑΡΘΡΟ 22 - ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Σύμφωνα με το άρθρο **144, παρ. 4 του Ν. 4412/2016** όπως τροποποιήθηκε με **το αρ. 63 παρ .4 του Ν4782/2021** για την πληρότητα των εκπονούμενων μελετών, τον αρτιότερο σχεδιασμό, την καλύτερη διοίκηση και επίβλεψη και την έντεχνη κατασκευή του έργου, υποχρεούνται ο μελετητής, ο ανάδοχος κατασκευής του έργου και ο τεχνικός σύμβουλος να ασφαλίζουν τη μελέτη, την κατασκευή του έργου και τις υπηρεσίες τεχνικού συμβούλου αντίστοιχα, κατά παντός κινδύνου και αστικής ευθύνης, η οποία καλύπτει την αποκατάσταση ζημιών που προκαλούνται από τον ανάδοχο της σύμβασης κατά την εκτέλεσή της, συμπεριλαμβανόμενων και των περιπτώσεων ζημιών από ανωτέρα βία και θεομηνίες.

Η ασφάλιση θα περιλαμβάνει το σύνολο των καλύψεων που περιέχει ένα σύνηθες συμβόλαιο «κατά παντός κινδύνου» (ενδεικτικά οποιαδήποτε απώλεια, ζημιά ή καταστροφή, μερική ή ολική έστω και αν οφείλεται σε ανωτέρα βία ή σε τυχαίο περιστατικό, σεισμό, φωτιά, τρομοκρατικές ενέργειες, κακοτεχνίες, ελαττωματικά υλικά, ανθρώπινο λάθος καθώς και ασφάλιση της αστικής ευθύνης για τυχόν σωματικές ή άλλες βλάβες ή θάνατο ή υλικές ζημιές που προκαλούνται από τρίτους και οφείλονται στην εκτέλεση του έργου.

Θα προσκομιστεί συμβόλαιο αστικής ευθύνης που θα καλύπτει τα κατωτέρω αναγραφόμενα όρια κάλυψης:

ΓΕΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ: Θα καλύπτεται η γενική ασφαλιστική ευθύνη του ασφαλιζόμενου για τυχόν ατυχήματα που θα προκληθούν σε τρίτους από την εκτέλεση του παραπάνω έργου, με όρια κάλυψης τα οποία θα πρέπει να είναι : για σωματικές βλάβες τρίτων κατ' άτομο έως 200.000€, υλικές ζημιές τρίτων έως 100.000€, σωματικές βλάβες τρίτων ανά περιστατικό έως 300.000€ και ανώτατο όριο ευθύνης της εταιρείας ετησίως έως 500.000€

ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ: Καλύπτεται η γενική ασφαλιστική ευθύνη του ασφαλιζόμενου για τυχόν ατυχήματα που θα προκληθούν στο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό του από την εκτέλεση του έργου και εφόσον βρίσκονται σε εντεταλμένη υπηρεσία (συμπεριλαμβανομένων και των επιβλεπόντων μηχανικών), με όρια κάλυψης τα οποία θα πρέπει να είναι : σωματικές βλάβες τρίτων κατ' άτομο έως 200.000€, σωματικές βλάβες τρίτων ανά περιστατικό έως 300.000€ και ανώτατο όριο ευθύνης της εταιρείας ετησίως έως 500.000€.

ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ: α)Υλικές ζημιές: 10% επί της ζημίας με μέγιστο όριο τα 1.000€ για κάθε απαίτηση τρίτου, β) Εργοδοτική Αστική Ευθύνη: 5 πρώτες εργάσιμες ημέρες.

Το έργο θα ασφαρίζεται για το χρονικό διάστημα κατασκευής και την περίοδο συντήρησης (χρόνος εγγύησης). Η ασφάλιση αυτή θα γίνεται σε αναγνωρισμένη από το Ελληνικό Δημόσιο Ασφαλιστική εταιρεία.

Το ασφαλιστήριο συμβόλαιο, καθώς και οι αποδείξεις πληρωμής των τρεχόντων ασφαλιστρών θα προσκομισθούν στη Διευθύνουσα Υπηρεσία εντός τριάντα (30) ημερών από την υπογραφή της σύμβασης, αφού έχει προηγηθεί έγκριση της υπηρεσίας για τα ποσά και όρια των ασφαλιστικών καλύψεων και το χρόνο ισχύος της

κάλυψης. Οι παραπάνω ασφαλίσεις δεν απαλλάσσουν, ούτε περιορίζουν τις συμβατικές ευθύνες και υποχρεώσεις του αναδόχου.

ΑΡΘΡΟ 23 - ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟΥ

Ο ανάδοχος υποχρεούται με δικές του δαπάνες και χωρίς πρόσθετη αποζημίωση, πριν την παράδοση προς χρήση του συνόλου του έργου ή κάθε τμήματος αυτού, να αφαιρεί και να απομακρύνει από τους γύρω χώρους, πάσης φύσεως απορρίμματα, εργαλεία, ικριώματα, μηχανήματα και προσωρινές εγκαταστάσεις αυτών, υλικά κ.λπ.. Επίσης υποχρεούται να ισοπεδώσει τους χώρους στους οποίους ήταν αποτιθέμενα ή εγκατεστημένα όλα τα ως άνω.

ΑΡΘΡΟ 24 - ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗΣ ΠΙΝΑΚΙΔΑΣ

Ο ανάδοχος υποχρεούται με δική του δαπάνη και εντός 30 ημερολογιακών ημερών από την υπογραφή της σύμβασης να προβεί στην τοποθέτηση μεταλλικής πινακίδας για το έργο σύμφωνα με τις υποδείξεις της υπηρεσίας.

ΑΡΘΡΟ 25 - ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

Συντονιστής για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο ο εργολάβος ολόκληρου του έργου, αναθέτει τα καθήκοντα που προβλέπονται στη παράγραφο 3 του άρθρου 6.

Πολύγυρος, 09/09/2021

ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ

Νικολέττα Μαθιουδάκη
Αρχιτέκτων Μηχανικός

Αναστασία Πατσιούρα
Μηχανολόγος Μηχανικός

ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ

Ο Προϊστάμενος Τμήματος
Τεχνικών Έργων

Γεώργιος Παπασαραφιανός
Ηλεκτρολόγος Μηχανικός

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Προϊστάμενος Δ/νσης
Τεχνικών Υπηρεσιών

κ.α.α

Γεώργιος Παπασαραφιανός
Ηλεκτρολόγος Μηχανικός